

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก –
นำเข้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN DOCUMENTATION AND
COORDINATION FOR EXPORT-IMPORT OPERATIONS OF VOCATIONAL CERTIFICATE
LEVEL 2 STUDENTS

นางสาวอัปสรณ์ แซ่เฮอ

ชื่องานวิจัย	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการ ประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะ
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวอัปสรณ์ แซ่เฮอ
สาขาวิชา	การจัดการโลจิสติกส์
ปีการศึกษา	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังก่อนและ หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย จำนวน 40 คน โดยใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า เป็นเครื่องมือในการ เก็บข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Dependent - samples t - test

ผลการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย พบว่า คะแนนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนโดยใช้ แบบฝึกทักษะ

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ อย่างดียิ่งจากอาจารย์ธัญญา ธรรมิสกุลและบุคลากรในศูนย์วิจัย ที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและ แนวคิดอย่างดีเสมอมา ตลอดจนสละเวลาในการตรวจสอบ แก้ไขรายงานการวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนั้น ด้วย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะครู อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ และนักศึกษาสาขาวิชาการ จัดการโลจิสติกส์ ระดับชั้นปวช.2 วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ตลอดจนครู-อาจารย์และผู้มีพระคุณที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทำให้ผู้วิจัยประสบ ความสำเร็จใน วิชาการศึกษาตลอดมา

นางสาวอัปสรณ์ แซ่เฮอ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญตาราง.....	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
แบบฝึกทักษะ	4
แผนการจัดการเรียนรู้	13

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	44
สรุปผลการวิจัย	45
อภิปรายผล	45
ข้อเสนอแนะ.....	46
ภาคผนวก	xx
บรรณานุกรม	47
ประวัติผู้วิจัย	48

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักการพัฒนานำเข้าและส่งออกเป็นวิชาที่สำคัญอีกวิชาหนึ่งสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ จัดการ โลจิสติกส์ โดยวิชาหลักการพัฒนานำเข้าและส่งออกจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการนำเข้า และส่งออกสินค้า กฎหมายระหว่างประเทศ ข้อสัญญา อนุสัญญาของการซื้อขาย สินค้า และการบริหารระหว่างประเทศ สามารถเลือกใช้เอกสารการนำเข้าและส่งออกที่เหมาะสมกับ รูปแบบการขนส่ง และตระหนักถึงความสำคัญของการนำเข้าและส่งออก ซึ่งผู้เรียนต้องมีความรู้ ครอบคลุมเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ การประกันภัยสำหรับการส่งออก และนำเข้าสินค้า ระเบียบ ปฏิบัติในการส่งออกสินค้า เงื่อนไขทางการค้า ระเบียบปฏิบัติในการนำเข้าสินค้า มาตรการด้านภาษี อากรในการส่งออกและนำเข้าสินค้า เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ การรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจ และสนธิสัญญาการค้าระหว่างประเทศ การเงินสำหรับการนำเข้าและส่งออก การเรียนรู้วิชา หลักการพัฒนานำเข้า และส่งออกจึงเน้นทั้งความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ และการ สังเคราะห์ ซึ่งมีลักษณะที่ค่อนข้างยากในการเรียน ถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจในบทเรียน จะมีผลทำให้เกิดความ เบื่อหน่ายในการเรียนการจัดการ โลจิสติกส์ ผู้สอนจึงคิดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา ผู้เรียนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบฝึกทักษะในวิชาหลักการพัฒนานำเข้าและส่งออกขึ้นมา เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยเกิด ความเข้าใจ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบ ฝึกทักษะ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังการใช้แบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชา การจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย 2568 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 40 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับประชากร โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นแบบฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกใน ระหว่างเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะและ เข้าใจ บทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการ นำเข้า และส่งออก โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

วิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก หมายถึง รายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรของสาขาวิชาการ จัดการโลจิสติกส์

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก สาขาวิชาการ จัดการโลจิสติกส์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิชาการปฏิบัติงาน เอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แบบฝึกทักษะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการ
ปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงาน
เพื่อการส่งออก - นำเข้า

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะ
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แบบฝึกทักษะ

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

ไพบุลย์ มุลติ (2546, หน้า 48) ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะ เป็นชุดการ เรียนรู้ ที่ครูจัดทำขึ้น ให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่แล้วเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจจะช่วยให้เพิ่ม ทักษะความ ชำนาญ และช่วยฝึกทักษะการคิดให้มากขึ้น ทั้งยังมี ประโยชน์ในการลดภาระให้กับครู อีก ทั้งพัฒนา ความสามารถของ ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมองเห็น ความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

พินิจ จันทรชัย (2546, หน้า 90) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งานกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อทบทวน ความรู้ที่เรียน มาแล้ว ให้สามารถนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

อำนวย เลื่อมใส (2546, หน้า 89) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหาหรือคำสั่ง เพื่อให้ผู้เรียนรู้มาแล้ว เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และเป็นการเพิ่ม ทักษะ ความชำนาญให้แก่ ผู้เรียน ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2540, หน้า 40) ได้กล่าวว่า แบบฝึก ทักษะ หมายถึง การจัด ประสบการณ์ ฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถแก้ปัญหาได้ ถูกต้องอย่าง หลากหลายและ แปลกใหม่

ปราณี จินฤทธิ์ (2552, หน้า 32) ได้กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง งานที่ครูมอบหมาย ให้ นักเรียนทำ ด้วยตนเองภายหลังจากได้เรียนบทเรียน เพื่อเป็นการทบทวนและฝึกทักษะใน เรื่องที่เรียน ผ่านมาแล้ว

ประภาพร ถิ่นอ่อน (2553, หน้า 29) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการ เรียนการ สอนที่สร้าง ขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้น โดยที่กิจกรรม

ที่ได้ปฏิบัติในแบบฝึก ก นั้นจะครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว ทำให้นักเรียน มีความรู้และทักษะมากขึ้น เพราะมีรูปแบบหรือลักษณะที่หลากหลาย

สมพร ตอยยี่ปี (2554, หน้า 32) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญ และสามารถนำความรู้ไป ใช้ได้อย่างถูกต้อง ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า แบบฝึก ก เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยที่กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติใน แบบฝึก ก นั้นจะครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะมากขึ้น และทำให้ผู้เรียน มองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

ประเภท/ ชนิดของแบบฝึก ก

สำลี รักสุทธี (ม.ป.ป., หน้า 31-32) กล่าวว่าไว้ว่า แบบฝึก ก จะมีอยู่ 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะ เป็นแบบฝึก ก ที่นำไปใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ มี ความคิด ความจำเป็นพิเศษ สามารถเรียนรู้ได้เร็ว เพียงแนะนำนิดหน่อยก็เข้าใจได้ หรือกลุ่ม นักเรียนที่ เรียกว่า อัจฉริยภาพ คือกลุ่มนักเรียนที่มีสติปัญญาเป็นเลิศนั่นเอง ดังนั้น แบบฝึก เสริมทักษะ จึงนำไปใช้ เสริมเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนกลุ่มนี้ให้ก้าวไปก่อนเพื่อน

2. แบบฝึกทักษะ เป็นแบบฝึก ก ที่นำไปใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถระดับปานกลาง หรือที่เรียกว่า เนยยะบุคคล คือกลุ่มนักเรียนสามารถฝึกได้ สอนได้ ใช้สื่อ นวัตกรรม หรือแบบ ฝึก ทักษะแล้วสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มใหญ่ เป็นกลุ่ม ปกติ

3. แบบฝึกซ่อมทักษะ เป็นแบบฝึก ก ที่นำไปใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางการ เรียน มีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง เป็นนักเรียนที่มีสติปัญญาระดับต่ำ หรือเด็กแอลดี (LD-Learning Disability) หรือที่เรียกว่า ปทพรมะ คือนักเรียนมีปัญหาขั้นวิกฤต

หลักการสร้างแบบฝึก ก ทักษะ

นิตยา กิจโร (2553, หน้า 40) ได้สรุปหลักการสร้างแบบฝึก ก ไว้ ดังนี้

1. ก่อนสร้างแบบฝึกจำเป็นต้องกำหนดโครงร่างไว้ก่อนว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร แบบ ฝึกเกี่ยวกับเรื่องอะไร
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. แจกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมย่อย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน
5. กำหนดอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม
6. กำหนดเวลา และขั้นตอนให้เหมาะสม
7. การประเมินผลอย่างไร

ประภาพร ถิ่นอ่อน (2553, หน้า 35) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึก ก ทักษะควร คำนึงถึง

หลักจิตวิทยาในการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายในการฝึก แบบฝึกควรเริ่มจากง่ายไปหา ยากมีหลายแบบมีตัวอย่างประกอบ มีภาพประกอบ และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ปราณี จินธุทธิ์ (2552, หน้า 32) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกผู้สร้างต้องคำนึง ถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล แบบฝึกที่สร้างต้องมีหลาย ๆ รูปแบบ สร้างจากง่ายไปหายาก มีความถูกต้อง ในการสร้างแบบฝึก ก็มีการสอดแทรกทักษะวิชาอื่นเข้าไปด้วย ควรจัดทำแบบฝึก ไว้ล่วงหน้า เพราะ แบบฝึก กควรทำหลังจากผู้เรียนได้เรียนบทเรียนในเรื่องนั้น ๆ จบลงทันที

อุษณีย์ เสือจันทร์ (2553, หน้า 26) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกผู้สร้างต้อง ศึกษา ปัญหาของเนื้อหาที่นำมาสร้างแบบฝึก ก โดยนำมาตั้งวัตถุประสงค์ตลอดจนรูปแบบ และ วางแผนขั้นตอน การใช้แบบฝึกการสร้างแบบฝึก ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการ ฝึก ต้องนำหลักจิตวิทยา การเรียนรู้ และจิตวิทยาพัฒนาการมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก ก ก่อนนำไปใช้ควรมีการทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบฝึก ก

ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า หลักการสร้างแบบฝึกทักษะควรคำนึงถึงหลัก จิตวิทยาใน การเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายในการฝึก มีหลายรูปแบบและแบบฝึกควรเริ่มจากง่าย ไปหายาก มีหลาย แบบ มีตัวอย่างประกอบ มีภาพประกอบ และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

สำลี รักสุทธี (ม.ป.ป., หน้า 31-32) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี มีดังนี้

1. มีคำสั่งชัดเจน เข้าใจ เหมาะสมกับวัยเด็ก
2. มีตัวอย่างประกอบ ตัวอย่างที่ดีควรให้ผู้เรียนเกิดความคิดหลาย ๆ แนวคิด
3. มีตัวอย่างประกอบเพื่อบังคับความสนใจและสื่อความหมาย
4. มีเนื้อที่สำหรับเขียน เว้นให้มีขนาดเหมาะสมกับคำที่นักเรียนต้องการเขียน
5. การวางรูปแบบที่ดี จะทำให้เกิดความเรียบร้อย สวยงามและประหยัด
6. ควรบันทึกวิธีการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบฝึกไว้ในคู่มือ

พินิจ จันทรชัย (2546, หน้า 92) กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ประกอบด้วย เนื้อหา ต้องชัดเจน มีรูปแบบเร้าความสนใจ ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนมี ความสุขใน การเรียน อำนวย เลื่อมใส (2546, หน้า 93) กล่าวถึง ลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ควรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เป็นเรื่องที่มีความหมายต่อผู้เรียน และ สามารถ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้
2. ตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย และทันสมัยอยู่เสมอ
3. ภาพประกอบ ภาษา สำนวนภาษา ความยากง่าย และเวลาในการฝึกมีความ เหมาะสม กับวัยและพื้นฐานความรู้ความสามารถของผู้เรียน เพราะจะทำให้ฝึกคิดได้เร็วและ สนุกสนาน
4. ใช้หลักจิตวิทยา ปลุกเร้าความสนใจ มีสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เรียน

สามารถแสดงความสามารถได้เต็มศักยภาพ และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

5. มีข้อเสนอแนะ คำชี้แจง และตัวอย่างสั้น ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ๆ

6. มีหลายรูปแบบ ให้เลือกตอบอย่างจำกัดและอย่างเสรี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือก ฟีก และศึกษาด้วยตนเอง

3. ควรเลือกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่อง ไม่ควรยาวจนเกินไป เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ เลือกฝึกและศึกษาด้วยตนเอง

8. ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่กับหนังสือเรียนเสมอ และควรใช้ได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

9. ควรเป็นแบบฝึกที่สามารถประเมิน และจำแนกความเจริญงอกงามของผู้เรียนได้ อีก

ด้วย

ประภาพร ถิ่นอ่อน (2553, หน้า 33) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องมี จุดหมายที่

แน่นอนจะทำการฝึกทักษะด้านใด ควรใช้ภาษาง่าย ๆ และมีความน่าสนใจ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีเนื้อหาตรง จัด กิจกรรมให้หลากหลายเพื่อดึงดูดความ สนใจและเกิดประสิทธิภาพในการเรียน

ปราณี จินฤทธิ์ (2552, หน้า 32) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องสร้างให้ เกี่ยวข้องกับบทเรียนเป็นแบบฝึก สำหรับเด็กเก่งและใช้ซ่อมเสริมเด็กอ่อนได้มีความหลากหลาย ในแบบ ฝึกชุดหนึ่ง ๆ มีคำสั่งที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้ฝึกได้คิดท้าทายความสามารถมีความ เหมาะสมกับวัย ใช้ เวลาฝึก กไม่นาน ผู้ฝึกสามารถนำประโยชน์จากการทำแบบฝึกไปประยุกต์ ปรับเปลี่ยนนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึก กที่ดีควรสร้างเพื่อฝึกทักษะเฉพาะอย่าง คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และพัฒนาการของผู้เรียน โดยใช้ภาษาที่ ง่ายชัดเจน มี กิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน มีภาพประกอบ ฝึก ตามลำดับขั้นเรียงจากง่ายไปหา ยาก ใช้เวลาฝึกพอสมควร และมีการประเมินผลการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้เรียนได้ประเมินความสามารถ ของตนเอง

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

ไพบุลย์ มูลดี (2546, หน้า 52) กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึก กทักษะไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานขณะเรียน
4. ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง

4. แบบฝึกทักษะสามารถนำมาวัดผลการเรียนที่เรียนแล้ว

5. ช่วยให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

อุษณีย์ เสือจันทร์ (2553, หน้า 17-18) ได้กล่าวว่า แบบฝึกช่วยในการฝึกเสริมทักษะ ทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน สามารถนำมาแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ได้ดี ผู้เรียนสามารถนำมาทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนทราบ ความก้าวหน้าของตน เป็น เครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้ประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีว่า นักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด

ปาริชาติ สุพรรณกลาง (2550, หน้า 23) ได้กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียน ที่ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระครูผู้สอน ซึ่งประโยชน์ของ แบบฝึก กทำให้ นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น มีความเชื่อมั่น ฝึกทำงานด้วยตนเอง ทำให้มี ความรับผิดชอบ และทำ ให้ครูทราบปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องที่เรียน ทำให้ สามารถแก้ปัญหาได้ทันที นอกจากนี้แบบฝึกยังเปิดโอกาสให้เด็กฝึกทักษะอย่างเต็มที่ ทั้งยัง ช่วยให้อยู่ได้นาน และเป็น เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้ง อีกด้วย

สมพร ตอยยี่ปี (2554, หน้า 37) ได้กล่าวว่า แบบฝึกมีความสำคัญต่อการเรียน การสอน ในรายวิชาต่าง ๆ เพราะ จะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียน และยัง สามารถ ทบทวนเนื้อหาได้ด้วย ตนเอง

ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า แบบฝึก มีความสำคัญทำให้เกิดทักษะความชำนาญ หากแต่ ต้องการได้รับการฝึกหลาย ๆ ครั้ง หลายรูปแบบ เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกแล้วอย่างน้อย ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองได้แน่นอน แบบฝึกมีประโยชน์ต่อ ครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของ นักเรียนที่มีปัญหามาก ได้ดี หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึก กทักษะ

การนำหลักจิตวิทยามาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึก ทำให้แบบฝึกทักษะ มี ความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับนักเรียน และนักเรียนมีโอกาสที่จะ ตอบสนองสิ่ง เร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความ สนใจของผู้เรียน หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง แบบฝึกมีหลาย ประการ (สำลี รักสุทธี, ม.ป.ป., หน้า 34-36) ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) คือการให้ผู้เรียนทำแบบฝึก กหัดมาก ๆ จะทำให้ เกิดความคล่อง และชำนาญ การสร้างแบบฝึก ก จึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึก กที่เสริม จากแบบฝึก กในบทเรียน และมีหลายรูปแบบ

1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือการให้ผู้เรียนมีความพร้อมใน การ เรียน จะทำให้เกิด ความพอใจในการเรียน

1.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อหาที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายที่เหมาะสมกับ วัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียน กระประเมินผลควรกระทำ อย่างรวดเร็ว หลังจากผู้เรียนทำ เสร็จแล้ว

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ ซึ่งเขามีความเห็นว่าการเรียนรู้มีลำดับขั้น และผู้เรียน จะต้องเรียนรู้เนื้อหาที่ง่ายไปหายาก แนวคิดของกาเย่มีว่า การเรียนรู้มีลำดับขั้นตอน ดังนั้น ก่อนที่จะ สอนเด็กแก้ปัญหาได้นั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือหลักเกณฑ์มาก่อน ซึ่งในการสอนให้ เด็กได้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์นั้น จะทำให้เด็กเป็นผู้สรุป ความคิดรวบ ยอดด้วยตัวเองแทนที่ครู จะเป็นผู้บอก” การสร้างแบบฝึก ก็จึงควรคำนึงถึงการฝึกตามลำดับขั้น จากง่ายไปยาก

3. แนวคิดของบลูม ซึ่งกล่าวถึงธรรมชาติผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ผู้เรียนจะ สามารถเรียนรู้เนื้อหาในหน่วยย่อยต่าง ๆ ได้โดยใช้เวลาเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้น การสร้างแบบฝึกจึง ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับ ขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนรู้ได้ ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราเวลาเรียนของตนก็จะทำให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ ของ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) เขาเชื่อว่ามีบุคคลมี เขาวนปัญญาแตกต่างกัน แต่ละคนจะมีความสามารถแตกต่างกัน คนหนึ่งอาจเรียนรู้ดนตรีได้ ง่าย อีกคน เรียนรู้คณิตศาสตร์ได้ดี ขณะที่อีกคนเรียน ภาษาได้เก่ง เป็นต้น ครูควรคำนึงถึง นักเรียนแต่ละคนว่ามี ความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นการ สร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณา ถึงความเหมาะสมกับบุคคล ไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ควรมีศิลปะ กันหลายแบบ

การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้ โดยการท าแบบฝึก จากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูด ความ สนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ในการท าแบบ ฝึกควรเป็นแบบสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย การนำสิ่งที่มีความหมายต่อ ชีวิต และการเรียนรู้มา ให้นักเรียน โดยทดลองทำภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียน ได้เรียนและทำแบบฝึก กัดโน สิ่งใกล้ตัว จะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียน ยังสามารถนำหลักและ ความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อีก ด้วย

แนวคิดในการสร้างแบบฝึก กทักษะ

สำลี รักสุทธี (ม.ป.ป., หน้า 36) ได้กล่าวถึง แนวคิดในการสร้างแบบฝึก กทักษะ ดังนี้

1. สอดคล้องกับจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็ก
2. ต้องกำหนดจุดหมายที่จะฝึก เนื้อหาตรงกับจุดหมายที่วางไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก
4. แต่ละแบบฝึก กต้องมีคำสั่ง หรือคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ
5. แบบฝึก กต้องมีความถูกต้อง
6. การท าแบบฝึก กแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก
7. แบบฝึกต้องมีหลายแบบ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

3. กระดาษที่เด็กทำแบบฝึก ต้องเหนียวและทนทานพอสมควร

ซูลีพร แจ่มถนอม (2542, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงตัว นักเรียน เป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกเรื่องอะไร ด้านใด จัดเนื้อหาให้สอดคล้อง กับ วัตถุประสงค์ เนื้อหาไม่ยากเกินไป และมีหลายรูปแบบที่น่าสนใจ การสร้างแบบฝึกควร คำนึงถึงเรื่อง สำคัญ ดังนี้

ก่อนก็ได้ จนเกินไป ของผู้เรียน

1. ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. คำนึงถึงภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม สั้น ๆ และชัดเจน
3. มีจุดมุ่งหมายในการสร้าง
4. มีการกำหนดเนื้อหาชัดเจน ไม่ยากจนเกินไป
5. รูปแบบน่าสนใจ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 11) ได้เสนอแนะแนวทางในการสร้างแบบฝึกไว้

1. ต้องให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อนใช้แบบฝึก
2. ในแต่ละแบบฝึกอาจมีเนื้อหาสรุปย่อ หรือหลักเกณฑ์ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวน
3. ควรสร้างแบบฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์ที่ต้องการและไม่ยากหรือ ย่าง
4. คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความ แตกต่าง
5. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึก ให้เข้าใจก่อนปฏิบัติการสร้าง อาจนำหลักการของผู้อื่น หรือทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษา หรือนักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับเนื้อหา และสถานการณ์ได้
6. ควรมีคู่มือการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้สอนคนอื่นนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง หากไม่มี คู่มือต้องมีคำชี้แจงขั้นตอนการใช้ให้ชัดเจน แนบไปในแบบฝึกนั้นด้วย
7. การสร้างแบบฝึก ควรพิจารณารูปแบบให้เหมาะกับธรรมชาติของแต่ละ เนื้อหาวิชา รูปแบบจึงมีความแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์
8. การออกแบบชุดฝึกควรมีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก ไม่ใช้รูปแบบเดียว เพราะ จะทำ ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะ อย่างกว้างขวาง และสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์
9. การใช้ภาพประกอบเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้แบบฝึกน่าสนใจ และยังเป็นการพัก สายตาให้กับผู้เรียนอีกด้วย

10. การสร้างแบบฝึกหัดต้องการให้สมบูรณ์ครบถ้วน ควรสร้างในลักษณะของ เอกสารประกอบการสอน แต่จะเน้นความหลากหลายของแบบฝึกมากกว่า และเนื้อหาที่สรุปไว้ ควรมี ลักษณะเพียงย่อ ๆ

11. แบบฝึกต้องมีความถูกต้องอย่าให้มีข้อผิดพลาดโดยเด็ดขาด เพราะเหมือน ยีนยา พิษให้กับลูกศิษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เขาจะจำในสิ่งที่ผิด ๆ ตลอดไป

12. คำสั่งในแบบฝึก เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เพราะคำสั่งคือประตูบานใหญ่ ที่ จะไขความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ คำสั่งจึงต้องสั้นกะทัดรัด และเข้าใจง่าย ไม่ทำให้ ผู้เรียนสับสน

13. การกำหนดเวลาในการใช้แบบฝึกในแต่ละชุดควรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และ ความ สนใจของผู้เรียน

สมพร ตอยยิป (2554, หน้า 39) ได้กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะต้องมีหลักการ และ แนวทางต่าง ๆ ไม่ ว่าจะเป็นกำหนดแบบฝึกที่ชัดเจน เน้นอน และภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย ควรมีความยากง่ายแตกต่างกัน และต้องมีหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนมี โอกาสในการใช้ภาษาอย่างมี ประสิทธิภาพ แบบฝึก ก็นั้นมีประโยชน์ต่อการ เรียนการสอนมาก ไม่ ว่าจะเป็นด้านผู้เรียนทำให้เด็กเกิด ความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น และในด้านครูผู้สอนเกี่ยวกับ เนื้อหาวิธีการสอน และกิจกรรม เพื่อพัฒนา ทักษะของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึก กตองคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล แบบฝึก กจะต้องมีหลาย ๆ รูปแบบ ควรมีเนื้อหาที่สรุปไว้มีลักษณะย่อ ๆ สร้างเริ่มจาก ง่ายไปหายาก และ จะต้องถูกต้อง คำสั่งในแบบฝึก กต้องสั้น กะทัดรัดและเข้าใจง่าย ควรมีการ สอดแทรกทักษะด้านอื่น ๆ เข้า ไปด้วย

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

สำลี รักสุทธี (ม.ป.ป., หน้า 34) กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก กทักษะ ดังนี้

1. สสำรวจปัญหา สาระ ตังบ่งชี้ที่เป็นปัญหาและความต้องการ เพื่อจัดกิจกรรม การเรียน การสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่า บรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ รวบรวม ปัญหาและความ ตองการในการแก้ปัญหา หรือความ ตองการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนใน แต่ละตัวบ่งชี้

2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะ ให้ชัดเจนตรงตามตัวบ่งชี้ที่ เป็น ปัญหา เพื่อตอบคำถาม ว่า สร้างแบบฝึก กเพื่ออะไร ตองการให้ผู้เรียนรู้อะไร และเป็นอย่างไร

3. วิเคราะห์ปัญหาที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ ว่าประกอบด้วยอะไร

4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของผู้เรียนในแต่ละชั้นว่า เด็กแต่ละคน มี ความสนใจเรื่องอะไร เช่น จิตวิทยาการอ่านที่นำไปใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย

4.1 ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

4.2 การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ 4.3 กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการท างานของตนด้วยการเฉลย คำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจแก่ ผู้เรียน ได้

4.3 การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึก กัดเรียงตามลำดับจากแบบฝึก กที่ง่ายและสั้น และ สู่ เรื่องยาวและยากขึ้น ควรมีภาพประกอบและหลายรูปแบบ

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกกว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องควรมี กิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงใด จะนำเสนอโดยใช้ภาพประกอบหรือไม่

6. ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด

7. นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา เช่น ครูสอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น หรือนำไปทดลองกับผู้เรียน จำนวน 1-5 คน เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้

ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก มีดังนี้ สํารวจปัญหา กำหนด จุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะ วิเคราะห์ปัญหาที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ ศึกษาจิตวิทยาการ เรียนรู้ กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึก ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการ ตรวจสอบความถูกต้อง และจัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้ ผู้เรียนนำไปใช้

ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ

ลาลี รักสุทธิ (ม.ป.ป., หน้า 36-38) กล่าวถึง ส่วนประกอบของแบบฝึก กชนิดต่าง ๆ ดังนี้

1. คำแนะนำการใช้แบบฝึก

1.1 สำหรับครู เป็นคำแนะนำเพื่อให้ครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกนั้น ๆ ว่า ครูจะต้องทำอะไร เตรียมอะไรบ้าง บทบาทของครูเป็นอย่างไร ขณะนักเรียนปฏิบัติครูควร มีบทบาท อย่างไร

1.2 สำหรับนักเรียน เป็นคำแนะนำเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่แบบฝึก ก กำหนดไว้ให้ถูกต้อง เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งจะมีคำชี้แจง ค อธิบายไว้ชัดเจนในการปฏิบัติ กิจกรรม

2. แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบเพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน

3. สารสำคัญ เพื่อบอกให้รู้ถึงใจความสำคัญความสำคัญสั้น ๆ ของเรื่องนั้น

4. ตัวบ่งชี้ เพื่อบอกให้ทราบถึงตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหาที่ต้องใช้สื่อ นวัตกรรมชุดนี้

5. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อบอกให้ทราบว่าผู้เรียนต้องรู้อะไร เป็นอย่างไร

6. เนื้อหาสาระ

7. กิจกรรม

8. สรุป

9. แบบทดสอบหลังเรียน หากนำเข้าไปจัดเป็นรูปเล่มก็จะเพิ่มส่วนอื่นเข้าไปดังนี้

1. เพิ่มส่วนหน้า ประกอบด้วย 1) ปกนอก 2) ปกใน 3) คำนิยม (ไม่มีก็ได้) 4) คำรับรอง

(ไม่มีก็ได้) 5) คำนำ และ 6) สารบัญ

2. เพิ่มส่วนหลัง ประกอบด้วย 1) เฉลย 2) ใบความรู้ 3) บรรณานุกรมและ 4) ปกหลัง ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้

ว่า แบบฝึก กทักษะมีส่วนประกอบ ดังนี้ มีคำแนะนำการใช้ แบบ

ฝึก แบบทดสอบก่อนเรียน สาระสำคัญ ตัวบ่งชี้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม สรุป และมี การ
แบบทดสอบหลังเรียน

2. แผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2544, หน้า 42) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการหรือ โครงการ ที่จัดทำเป็นลาย
ลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการระดมสรรพวิธี ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือที่ จะช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้
ตลอดจนพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545, หน้า 53) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) หมายถึง การเตรียมการ
จัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็น แนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้
ในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง ให้บรรลุผลตาม จุดมุ่งหมายที่หลักสูตร กำหนดแผนจัดการเรียนรู้มี 2 ระดับได้แก่ ระดับหน่วย
การเรียนรู้ (Unit Plan) และระดับบทเรียน (Lesson Plan)

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545, หน้า 1) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เอกสารที่ จัดทำ ขึ้นเพื่อแจกแจง
รายละเอียดของหลักสูตร ทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนเป็นรายคาบหรือ รายชั่วโมง
และยังได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ตรง กับภาษาอังกฤษว่า “Teaching Plan” หรือ “Lesson Plan” หมายถึง
การวางแผนการจัดการ เรียนรู้หรือการเตรียมการสอน ล่วงหน้าก่อนที่จะทำการสอน แล้วจดบันทึกเป็นลายลักษณ์
อักษร เพื่อให้ใครก็ตามที่จะทำการสอนใน วิชานั้น ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ
ดังที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การเตรียมการจัดการ เรียนรู้ โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร
และอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นราย
คาบหรือรายชั่วโมง รวมทั้ง เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอน

พัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำผู้เรียนไปสู่ จุดประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้ บรรลุผลตาม จุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณค่าและความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2539, หน้า 368-369) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของ การท าแผนการจัดการ เรียนรู้ ดังนี้

1. การทำแผนการจัดการเรียนรู้เอาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนดำเนินไปได้ อย่าง เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด เพราะในการท า แผนการ จัดการเรียนรู้นั้นผู้สอนได้พิจารณาอย่างรอบคอบ ถึงเรื่องจุดมุ่งหมายของสิ่งที่สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรม และการกำหนดงานให้ผู้เรียนทำ เป็นการลดความ ผิดพลาดในการสอนลง การสอนโดย ไม่มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่อมเกิดความผิดพลาด มากกว่า เพราะผู้สอน อาจจะดำเนินการสอน อย่างสับสนปนเป เพราะจำรายละเอียดเรื่อง ที่สอนไม่ได้ การท าแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า ยังช่วย ประหยัด เวลาในการสอน เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจัดประสบการณ์ให้ ผู้เรียน

2. ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจจุดมุ่งหมายของสิ่งที่สอน ว่าวิชาที่สอนมุ่งส่งเสริม ความ เจริญงอกงามทางใดแก่ ผู้เรียน แล้วจึงดำเนินการสอนและวัดผลให้คล้อยตามจุดมุ่งหมาย นั้น ผู้สอนต้อง คำนึงอยู่เสมอว่าจุดมุ่งหมายของ การศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนเจริญงอกงาม ทุกวิถีทางนอกจากนี้ยัง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และนิสัยที่พึง ปรารถนาด้วย

3. ช่วยให้ผู้สอนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในการสอน เพราะผู้สอนได้ใช้เวลาใน การ ท าแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างรอบคอบแล้วว่าจะต้องวางขั้นตอนอย่างไรในการสอน หัววิธี อธิบาย อย่างไรที่จะให้ผู้เรียนรู้มโนติยาภ ๑ ตัดสินใจว่าจะใช้สื่อการสอนอะไรที่ทำให้เกิด การเรียนรู้ เป็นต้น

4. ช่วยให้ผู้สอนมีความกระจำเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน เพราะการทำแผนการ จัดการ เรียนรู้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีแล้วนั้น จะทำให้ผู้สอนมีขอบเขตให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา ตามที่ตั้งไว้ไม่ทำ ให้สอนเนื้อหาเกินเลยไปหรือสอนเนื้อหา ที่ไม่เกี่ยวข้องเพราะสถานการณ์ชักพา ไปได้

5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเลื่อมใส และเชื่อถือในตัวผู้สอนยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนย่อม นับ ถือผู้ที่สอนให้ตนมีความรู้ ได้ ยิ่งผู้สอนที่มีความขยันขันแข็งต่อการสอนอยู่เสมอย่อมทำตนให้ เป็น แนวทางที่ดีต่อผู้เรียน

6. ช่วยให้ความสะดวกแก่การบริหารงานของโรงเรียน หากครูผู้สอนไม่สามารถทำ การสอนได้ด้วยเหตุจำเป็น กะทันหัน เช่น เจ็บป่วยหรือติดธุระย่อมสะดวกแก่ผู้สอนอื่นที่จะทำ การสอน แทน โดยการศึกษาจากแผนการจัดการ เรียนรู้ที่ได้ทำไว้ อนึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ทำเป็นหลักฐานไว้ ย่อมแสดงว่าผู้สอนได้มีการเตรียมการสอนอย่างดี เอา ใจใส่ในหน้าที่การงาน เป็นหลักฐานใน การให้ ความดีความชอบในการประกอบอาชีพ

7.ช่วยให้ผู้สอนสามารถวิเคราะห์การสอนที่ผ่านมาแล้วได้ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยกลับมาดูที่แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งได้ทำแล้ว ผู้สอนจะหาทางปรับปรุงแก้แผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการสอนต่อไปในอนาคต และทั้งยังเป็นการประหยัดเวลา ที่จะเริ่มต้นคิด แผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด

สำลี รักสุทธี (2544, หน้า 101) ได้กล่าวว่า คุณค่าของแผนการจัดการเรียนรู้โดย แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ

1. คุณค่าของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อผู้เรียน

1.1 ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง

1.2 นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหา สาระ ความรู้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ร่วม เรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา

1.3 ได้รับคำชี้แนะแนวทางตามขั้นตอนในการเรียนตามทิศทางที่ครูได้วิเคราะห์ และ สามารถกำหนดพื้นฐานความรู้ ความสามารถของนักเรียนได้

2. คุณค่าของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อครูและผู้สอน

2.1 ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์สลับซับซ้อนและมีลักษณะ เป็นนามธรรมได้ดี

2.2 ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาเพราะแผนการจัดการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองมากที่สุด

2.3 ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับครูผู้สอนจากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าคุณค่าและความสำคัญ

ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งได้เป็นสองส่วน คือ คุณค่าและความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อผู้เรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจ เนื้อหาสาระได้ความรู้ตามจุดประสงค์ ได้ร่วมเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา และได้รับ การชี้แนะแนวทางตามทิศทางที่ครูได้คิดวิเคราะห์และวางแผนไว้และยังทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง คุณค่าและความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อผู้สอน ทำให้ผู้สอนเข้าใจจุดมุ่งหมายของสิ่งที่ จะ สอน สามารถถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์แก่ นักเรียนได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ เกิดความ พร้อมและสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเลื่อมใส และเชื่อถือในตัวผู้สอน และยัง สามารถอำนวยความสะดวกแก่ ผู้อื่นที่จะทำการสอนแทน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์การสอนที่ผ่านมา เพื่อน ำข้อมูลไป พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อไป

ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2544, หน้า 101-102) ยังได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ เกิด กระบวนการจัด วัด อย่างเป็นระบบ รัดกุม ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว เป็น ลำดับ ขั้นตอน จากทั่วไป ท้าย จากง่ายไปยาก เป็นรูปธรรมชัดเจน มองเห็นความเคลื่อนไหวของกิจกรรม อย่างสอดคล้อง เป็น

ลูกโซ่สัมพันธ์กันตลอดเริ่มจนจบ นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวา มีความสุข สนุกสนานกับการ เรียน และ นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางการเรียนรู้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545, หน้า 53-54) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของ แผนการจัดการ เรียนรู้ว่าช่วยให้จัดการ เรียนรู้ได้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของ ผู้เรียน สามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่ง เรียนรู้ให้พร้อมก่อนท ากการสอนจริง ทำให้ ผู้สอนมีความมั่นใจ และเชื่อมั่นใน การจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้อื่นสอนแทนได้ ในกรณีที่มีเหตุ จำเป็น เป็นหลักฐานสำหรับการ พิจารณาผลงานและคุณภาพในการปฏิบัติการสอน และเป็น เครื่องบ่งชี้ความเป็นวิชาชีพของครูผู้สอน

ดังที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีขั้นตอน เกิดความ ต่อเนื่องและสอดคล้องกันมีความชัดเจน ส่งผลให้นักเรียน ได้ร่วม กิจกรรมอย่างมีความสุข สนุกกับการเรียน นักเรียน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ทำให้ ผู้สอนมีความพร้อม ในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ก่อนท ากการสอนจริง ทำให้ ผู้สอนเกิด ความมั่นใจและเชื่อมั่นในการ จัดการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถให้ผู้อื่นสอนแทนได้เมื่อมีเหตุ จำเป็น ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2544, หน้า 81) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ถือเป็นเอกสาร เป็น ตำรา การสอน เป็นผลงาน ทางวิชาการที่ครูผู้สอนผลิตขึ้นเอง นักวิชาการต่างลงความเห็น ตรงกันว่า ผลงาน ทางวิชาการสำหรับครูผู้สอนที่ดีที่สุด คือ “แผนการจัดการเรียนรู้” ทั้งนี้ เพราะลักษณะของแผนการ จัดการเรียนรู้นั้นจะประกอบไปด้วยกระบวนการ การ จัดการเรียน การสอนที่สมบูรณ์แบบ กล่าวคือ ใน แต่ละแผนจะประกอบเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมการ เรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดผล ประเมินผล ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้จึงเหมือนพิมพ์เขียว มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับ การ ก่อสร้าง ซึ่งลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้นั้นผู้รู้ ได้สรุปตรงกัน ดังนี้

1. เป็นคู่มือการสอนที่ครูพัฒนาขึ้นจากวิชาที่ตนเองสอน ใช้สอนเป็นประจำและผู้อื่น สามารถใช้สอนแทนได้ เมื่อตนเองไม่อยู่
2. เป็นเอกสารการสอนที่มีลักษณะสมบูรณ์ เพราะในแต่ละแผนจะประกอบไปด้วย ส่วน ต่าง ๆ ที่จะนำพาให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา
3. มีลักษณะเหมือนชุดการสอน เพราะในแต่ละแผนมีความสมบูรณ์ในตัว
4. แต่ละแผนเมื่อสอนจบจะสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือผลสะท้อนกลับ ได้ ทันที ทำให้ครูเข้าใจ นักเรียน และนักเรียนรู้อย่างดี
5. การอธิบาย สาธิต บรรยายเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมชัดเจน ง่าย เน้นผู้เรียน เป็น ศูนย์กลาง

ดังที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นคู่มือการสอนที่ครู พัฒนาขึ้น จากวิชาที่ตนเองสอน โดยเป็นเอกสารการสอนที่สมบูรณ์ ในส่วนประกอบไม่ว่าจะ เป็น เนื้อหา

จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ รวมทั้งการวัดและ ประเมินผล

ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, หน้า 154) กล่าวว่าลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีลักษณะดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตร และแนวการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. นำไปใช้สอนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
5. มีรายละเอียดมากพอที่ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
6. ทุกหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

เจียร พานิช (2544, หน้า 129) ยังได้กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่าควร

ประกอบด้วย กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ให้โอกาสผู้เรียนค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จ ด้วย ตนเอง เน้นกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ด้วยตนเอง น กระบวนการไปใช้จริง และส่งเสริม การใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545, หน้า 5) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมี ส่วนประกอบ อย่างน้อย 3 ส่วน คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน (Objective) การเรียนการสอนที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ (Learning) และการ วัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ (Evaluation) ในส่วนของสื่อการเรียนการสอนจะต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน เหมาะสม กับความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน เนื้อหาและ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน น่าสนใจ และทันสมัย เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ และ สามารถนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้

สะดวก ญัฐภูมิ กิจรุ่งเรือง (2545, หน้า 66) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีลำดับ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการสอนตามธรรมชาติวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์เหมาะสมกับวัยและความสามารถของ ผู้เรียน และเนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้ต้องเรียงตามลำดับ

ปานรวี ยงยุทธวิชัย (2546, หน้า 41, 56-57) ยังกล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องมี กิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม มี กิจกรรมที่ให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบ หรือทำสำเร็จด้วยตนเอง

ดังที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีรายละเอียดชัดเจน ใน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ ลงมือ ปฏิบัติให้มากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองเน้นทักษะกระบวนการและส่งเสริมการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น รวมทั้งมี รายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์หรือไม่

ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อการท าแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องศึกษาหลักการ โครงสร้าง จุดมุ่งหมาย หลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา และคำอธิบายรายวิชา เพื่อจะวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเป็นกรอบทิศทางการจัดการเรียนการสอน

2. ทำความเข้าใจกับคำอธิบายรายวิชา ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

2.1 กิจกรรม ข้อความส่วนนี้หลักสูตรจะวางแนวทางให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อน ำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ข้อความนี้ มัก ขึ้นต้นด้วยกริยาเพื่อแสดงอาการกระทำ เช่น ศึกษา ปฏิบัติ ทดลอง สังเกต รวบรวม อภิปราย บันทึก เปรียบเทียบ ฯลฯ

2.2 เนื้อหา ข้อความในส่วนนี้หลักสูตรจะวางให้ครูผู้สอนทราบเนื้อหาหลัก หรือ เรื่องที่ ครูผู้สอนจะนำไปจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องนำไป วิเคราะห์ร่วมกับ กิจกรรม/ จุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาเสียก่อน จึงจะทำให้ครูได้เนื้อหา ย่อยในการเรียนรู้ต่อไป ส่วนมากส่วนนี้มักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า การ หรือ เรื่องราวเกี่ยวกับ หรือ เกี่ยวกับ หรือเขียนเป็นกิจกรรม

2.3 จุดประสงค์ ข้อความในส่วนนี้จะอยู่ท้ายสุดของคำอธิบายรายวิชา มักจะ ขึ้นต้น ด้วยคำว่า เพื่อซึ่ง จุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาแต่ละวิชาจะเป็นจุดประสงค์ปลายทาง ของแผนการ จัดการเรียนรู้แต่ละแผนด้วย และ จะครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ

2.3.1 ด้านปัญญา (พุทธิพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นความสามารถทาง ความคิดของ สมอง มักใช้คำว่าเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งครูควรพัฒนาให้ครบทั้ง 6 ระดับ คือความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า

2.3.2 ด้านจิตใจ (จิตพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ทางจิตใจ มักใช้คำว่าเพื่อให้มีเจตคติที่ดี ชื่นชม เห็นคุณค่า ตระหนัก ซึ่งครูควรพัฒนาให้ครบ ทั้ง 5 ระดับ คือ การ รับรู้ ตอบสนอง การสร้างคุณค่า การจัดระบบคุณค่า การสร้างลักษณะนิสัย

2.3.3ด้านทักษะ (ทักษะพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติ มัก ใช้คำว่าปฏิบัติตน สาธิต ทดลอง แก้ปัญหา คิดคำนวณ เป็นต้น ซึ่งครูควรพัฒนาให้ ครบทั้ง 5 ระดับ คือ การเลียนแบบ การท ำตามแบบ การทำอย่างถูกต้อง การทำอย่างต่อเนื่อง การท ำเองโดยเหมือน ธรรมชาติ

3. วิเคราะห์จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อเขียนเป็นจุดประสงค์นำทาง เพราะ จุดประสงค์นำ ทางจะเป็นสิ่งที่ทำให้ครูผู้สอนรู้ว่าสอนเนื้อหาอะไรบ้าง ในการกำหนด จุดประสงค์นำทางนั้นมี

ความสำคัญมาก เพราะจะต้องนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ดังนั้นเมื่อกำหนดจุดประสงค์นำทางแล้ว ครูผู้สอนต้อง วิเคราะห์นำทาง

3.1 ทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ปลายทางแล้วหรือยัง

3.2 จุดประสงค์นำทางเป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้หรือไม่

3.3 จุดประสงค์นำทางนั้นระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดหรือประเมินได้หรือไม่

4. กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนด คาบ สอนให้สอดคล้องกันเนื้อหา และจุดประสงค์ปลายทางว่า ในแต่ละจุดประสงค์จะใช้เวลา สอนกี่คาบ ทั้งนี้เพื่อจะได้วางแผน/ โครงการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์ที่มี

5. กำหนดเทคนิค/ กระบวนการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะ การเน้นให้ผู้เรียนฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ตัวอย่างที่ หลากหลาย สร้างสรรค์และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

6. การเขียนรายละเอียดหรือเนื้อหาสาระของแผนการจัดการเรียนรู้ตาม ส่วนประกอบ ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีคำแนะนำดังนี้

6.1 การเขียนสาระสำคัญ ต้องคำนึงถึงว่าเรื่องที่ให้นำมาให้นักเรียนรู้นั้นคืออะไร คืออย่างไร หรือสำคัญอย่างไร และเรียนแล้วจะได้อะไร ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระที่ ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

6.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง น าทางให้นำมา จากข้อ 3 ได้เลย

6.3 เนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์นำทางที่กำหนดไว้ควร ระบุว่าควรเรียนรู้เรื่องอะไรบ้างตามจุดประสงค์นำทาง และควรเขียนเป็นเนื้อหาโดยสรุป หรือ อาจเขียนเป็น ข้อ ๆ ส่วนเนื้อหาโดยละเอียดควรเขียนไว้ในส่วนของภาคผนวก เช่น ใบความรู้ หรือ เอกสาร ประกอบการเรียน ตามความเหมาะสมเพิ่มเติมก็ได้

6.4 กิจกรรมการเรียนการสอน การที่จะให้มีการเรียนรู้จุดประสงค์นำทางจะนำ วิธีใด มาให้เกิดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง และต้องเขียนลำดับขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นสอน จนกระทั่ง สิ้นสุด กระบวนการสอนในแผนนั้น ๆ เพื่อให้มองเห็นพฤติกรรมการสอนจริง ทั้งบทบาทของ ครูผู้สอนและ ผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเกิดความสนใจปฏิบัติง่าย และเกิด ความคิดสร้างสรรค์ของ ผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เอง โดยทั่วไปควรมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้น นำเข้าสู่บทเรียนขั้นดำเนินการสอน และขั้นสรุป โดยเทคนิค/ กระบวนการที่นำมาใช้จะแทรกอยู่ ในขั้นดำเนินการสอน

6.5 สื่อการเรียนการสอน ในการเรียนการสอนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นต้อง ใช้ สื่ออุปกรณ์อะไรบ้าง และสื่อที่นำมาใช้ต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ โดยใช้ เวลาสั้น ๆ

ง่าย ประหยัด และน่าสนใจ ถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับเนื้อหาและ ลักษณะของผู้เรียน

6.6 การวัดผลประเมินผล ในการวัดผลจะต้องรู้ก่อนว่า จะวัดอะไร (ซึ่งได้กำหนด ไว้ แล้วที่จุดประสงค์ นำทาง) ด้วยเครื่องมืออะไร ควรระบุว่าเครื่องมือวัดผลจะใช้วิธีใด เมื่อใด และมีเกณฑ์ การประเมินอย่างไร ตาม วัดดูประสงค์นำทางข้อใด เช่น สังเกตพฤติกรรม การ ปฏิบัติงานกลุ่ม หรือการ ตรวจผลการปฏิบัติงาน ทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ เครื่องมือวัดใช้เครื่องมือ อะไร เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ แบบตรวจผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น เมื่อวัดผล แล้วจะนำข้อมูลนั้นไปทำอะไร โดยมี เกณฑ์การประเมินผลกำหนดไว้

7. การเขียนบันทึกหลังการสอน เป็นการประเมินผลการสอนว่าครูผู้สอนนั้นสอนเป็น อย่างไร สอนแล้วผู้เรียน ได้รับผลอย่างไรบ้าง โดยส่วนใหญ่จะเขียนตามวิธีการวัดผล ประเมินผล นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545, หน้า 44) ได้สรุป ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ไว้ดังนี้

7.1 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/ รายภาค วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง รายปี/ รายภาค หรือจากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดว่า ผลการเรียนรู้โดยอยู่ในแผนการ เรียนรู้ โดยเขียน แยกเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ครบ 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ/ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยม

7.2.1 เลือกและขยายสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น

7.2.2 สาระที่เรียนรู้ต้องมีความเที่ยงตรง ปฏิบัติได้จริง ทันสมัย และเป็น ตัวแทนของ

7.2.3 มีความสำคัญทั้งในแนวกว้างและแนวลึก

7.2.4 มีความน่าสนใจสำหรับผู้เรียน

7.2.5 สามารถเรียนรู้ได้ง่าย

7.2.6 จัดสาระที่เรียนรู้ให้เรียงลำดับจากง่ายไปหายากและมีความต่อเนื่อง

7.2.7 จัดสาระที่เรียนรู้ให้สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

7.3 วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้

7.3.1 เลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน

7.3.2 เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ว่ามุ่งไป ในทิศทาง

ใด เน้นคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

7.3.3 ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ ผู้เรียนที่มี ความสามารถแตกต่างกันไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมเหมือนกัน

7.3.4 เน้นกิจกรรมที่ทำงานเป็นทีมมากกว่าทำตามลำพัง

7.3.5 กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติต้องนำเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาเป็น เครื่องมือให้

ผู้เรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้

7.3.6 กิจกรรมที่ปฏิบัติมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและชีวิตจริง

7.3.7 กิจกรรมที่ปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

7.3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนและถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ ๆ พร้อมทั้งให้

เกิดความจำระยะยาว

7.3.9 ตรวจสอบความเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนสรุปทั้งส่งเสริมให้เชื่อมโยงสิ่งที่ เรียนรู้ และที่จะเรียน

ต่อไป

7.4 วิเคราะห์กระบวนการวัดประเมินผล

7.4.1 วิธีการวัดและประเมินผล ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้

7.4.2 ใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย

7.4.3 เลือกเครื่องมือที่มีความเชื่อมั่น

7.4.4 แปลผลการวัดและการประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง

7.5 วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ ให้เรียนรู้จากแหล่งความรู้หลากหลาย ทั้งในและ นอก ห้องเรียน เช่น จาก ธรรมชาติ ความงาม ความจริง ความดี จินตนาการ เครือข่ายต่าง ๆ

7.6 หมายเหตุให้มีการบันทึกไว้หากไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามแผน การเรียนรู้ ที่กำหนดได้พร้อม เหตุผลประกอบ

ดังที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เริ่มจากการวิเคราะห์ ผล การ เรียนรู้ที่คาดหวังเป็นลำดับแรก และวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาที่ใช้ใน การจัดการเรียน การสอน กำหนด เทคนิค/ กระบวนการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เขียนรายละเอียดหรือ เนื้อหาสาระของแผน การวัดผล ประเมินผล รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ และมีการบันทึกหลังการสอน ตามลำดับ

การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ทองสุข รวยสูงเนิน (2543, หน้า 73-76) ได้กล่าวว่าการประเมินแผนการจัดการ เรียนรู้ มี จุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมถูกต้องก่อนนำไปใช้สอนจริง ได้แก่การตรวจสอบ ความสัมพันธ์ของรายละเอียด ต่าง ๆ ภายในโครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้ การ ตรวจสอบความ สอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร ความสอดคล้องสัมพันธ์กับ สภาพสังคมชุมชนหรือ ท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ความ เหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียนที่จะเรียนได้

2. เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมิน แผนการ จัดการการเรียนรู้ ในระยะ ของการนำไปใช้จริง ซึ่งควรประเมินให้ครอบคลุมทั้งระบบของ การใช้แผนการ จัดการการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ หรือ ปัจจัยที่จำเป็นในการใช้แผนการ จัดการเรียนรู้กระบวนการ

ดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนด การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 ประการที่กล่าวนี้ จะช่วยให้ครูมีข้อมูลที่จะนำมา ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในคราวต่อไปได้ ช่วยพัฒนาจัดการเรียนการสอนของครู ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น ไป ครูจึงควรที่จะประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตนเองสร้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอทุกแผนการ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการสอนในครั้งต่อ ๆ ไปวิธีการ ประเมินแผน การจัดการเรียนรู้ สามารถ ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่ง อาจ วิเคราะห์ด้วยตนเองหรือ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้บริหารหรือแลกเปลี่ยนกับครูคนอื่น ๆ ตรวจสอบ และ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ดังนี้

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ การ สอนสอดคล้องกันทั้ง 4 ส่วนหรือไม่ ซึ่งมีแนวทางวิเคราะห์ ดังนี้

1.1.1 สาระสำคัญครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และขอบข่ายของเนื้อหา

1.1.2 กิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหาและสาระสำคัญ

1.1.3 กิจกรรมการเรียนการสอนเพียงพอครอบคลุมที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนและ การ วัดประเมินผล มีแนวทาง วิเคราะห์ ดังนี้

1.2.1 จุดประสงค์ที่กำหนดไว้มีการวัดและประเมินครบถ้วนหรือไม่

1.2.2 วิธีวัดและประเมินสามารถรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินกิจกรรม การ เรียนการสอนที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนมี แนวทางวิเคราะห์ ดังนี้

1.3.1 สื่อที่กำหนดไว้ตรงตามกิจกรรมการเรียนการสอนทุกข้อ

1.3.2 สื่อที่กำหนดเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมตามวิธีการที่กำหนด

2. วิเคราะห์คุณลักษณะภายในของรายละเอียดโครงสร้าง ส่วนประกอบต่าง ๆ ว่า มี ความเหมาะสมถูกต้องเพียงใด ได้แก่

2.1 สาระสำคัญ มีแนวทางวิเคราะห์ ดังนี้

2.1.1 เน้นการฝึก ความรู้ ความคิด ทักษะการปฏิบัติหรือสร้างนิสัยที่ดี

2.2 จุดประสงค์ มีแนวทางวิเคราะห์ ดังนี้

2.2.1 ระบุพฤติกรรมชัดเจนสามารถวัดและประเมินได้

2.2.2 ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย (อาจจะต้อง พิจารณาหลายแผนประกอบกัน)

สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน

2.3 เนื้อหา มีแนวทางวิเคราะห์ ดังนี้

2.3.1 สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นหรือนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

2.3.2 เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

2.4 กิจกรรม มีแนวทางวิเคราะห์ ดังนี้

2.4.1 นักเรียนได้ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.4.2 นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ครูเป็นผู้แนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือ

2.4.3 นักเรียนได้ใช้กระบวนการในการเรียนรู้หรือปฏิบัติกิจกรรม

2.4.4 มีการท างานร่วมกันเป็นกระบวนการกลุ่ม

2.5 สื่อการเรียนการสอน มีแนวทางวิเคราะห์ดังนี้

2.5.1 หาง่าย จัดทำจากวัสดุท้องถิ่น หรือแหล่งความรู้ชุมชน

2.5.2 นักเรียนเป็นผู้ลงมือใช้สื่อเป็นส่วนใหญ่

2.5.3 ครูและนักเรียนร่วมกันผลิตและใช้

2.5.4 ใหัรายละเอียดของสื่อไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน

2.6 การวัดและประเมินผล

2.6.1 ใช้วิธีวัดและประเมินหลายวิธี

2.6.2 มีเครื่องมือ วิธีการวัดที่ชัดเจน

3. ตรวจสอบระหว่างนำไปใช้จริง โดยครูผู้สอนสังเกต บันทึกข้อมูลการจัดการเรียน การ สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้ ในเรื่องต่อไปนี้

3.1 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ จัดหาได้เพียงพอครบถ้วน ตามที่กำหนด

3.2 เอกสารค้นคว้า หรือใบความรู้ต่าง ๆ จัดได้ครบถ้วนตามเนื้อหา

3.3 บัตรงาน แบบบันทึก ครบถ้วนตามที่ต้องการ

3.4 นักเรียนสนใจร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง

3.5 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานมีชีวิตชีวา ไม่เครียด

3.6 นักเรียนปฏิบัติงานด้วยกระบวนการกลุ่มได้จริง

3.7 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด

3.8 นักเรียนมีผลงานครบขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้

3.9 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 นักเรียนค้นหา สรุปความรู้ได้ตรงตามสาระสำคัญการตรวจสอบระหว่างการ นำไปใช้ ถ้าครูพบข้อบกพร่องอาจมีการปรับปรุง หรือแก้ไขในขณะที่จัดการเรียนการสอนทันที เช่น เปลี่ยนสื่อ วิธีการจัดกิจกรรมหรือเปลี่ยนบทบาท เทคนิควิธีการเรียนการสอน จึงควรบันทึกข้อมูลที่ ปรับเปลี่ยนไว้ด้วยเพื่อการนำไปปรับปรุง คราวต่อไป

นอกจากนั้นครูอาจประเมินผลรวมแผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยเดียวกัน หรือ เรื่อง เดียวกัน แต่จัดการเรียนการสอนหลาย ๆ แผน โดยการทดสอบประจำบท หรือประจำเรื่อง/ หน่วย/ หน่วยย่อย เพื่อทราบผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งเรื่อง เป็นการประเมินแผนการจัดการ เรียนรู้ได้อีกวิธี หนึ่งแต่ไม่ละเอียดชัดเจนนัก

สำลี รักสุทธี (2544, หน้า 103-112) ได้กล่าวว่า การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีขั้นตอนดังนี้

สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแบบประเมินอาจมีหลักการดังนี้

1. ศึกษาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่านเพื่อเป็น แนวในการสร้าง
2. สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยถามให้ครอบคลุม

องค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ

- 2.1 รูปแบบ 2.2 คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.3 คุณภาพของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.3 เนื้อหาโดยทั่วไป
- 2.4 ความสอดคล้องของหลักสูตร

3. การสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณ ค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสม มาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสม น้อยที่สุด การประเมินแผนการจัดการ เรียนรู้ นิยมหา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

เกียรติสุตา ศรีสุข (2549, หน้า 150-151) กล่าวว่า การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดย การให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เป็นการนำข้อคำถามหรือข้อความแต่ละข้อในแบบวัดไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ วัดเนื้อหาที่ ต้องการวัดหรือไม่ หรือมีความเที่ยงตรง ตามเนื้อหาที่ต้องการ วัดหรือไม่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อคำถามหรือข้อความแต่ละข้อในแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ไม่น้อยกว่า 3 คน พิจารณาว่า แบบวัดแต่ละข้อวัดเนื้อหาหรือสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ หรือมีความเที่ยงตรงตาม เนื้อหาที่ ต้องการวัดหรือไม่

2. นำผลการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญทุกคนมาสรุป โดยการแจกแจงความถี่ ในแต่ละ ข้อ คำถามว่ามีผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า วัดได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัดกี่คน ไม่ตรงกี่คน

3. ตัดสินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแต่ละข้อคำถาม โดยอาจใช้เกณฑ์การพิจารณา จาก ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ใน 3 ว่าวัดได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัดจึงจะถือ ว่าแต่ละข้อ คำถามในแบบวัดมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากที่กล่าวมาแล้วพอจะสรุปได้ดังนี้ การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ มี จุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริงและเพื่อ ตรวจสอบความสำเร็จ ของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของวิธีประเมินแผนการจัดการ เรียนรู้ สามารถแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยอาจวิเคราะห์ ด้วยตนเอง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร หรือเพื่อนครูใน การตรวจสอบวิเคราะห์คุณลักษณะภายในของ รายละเอียด โครงสร้างส่วนประกอบต่าง ๆ และ ตรวจสอบระหว่างการนำไปใช้จริง

3.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนนั้นหากพิจารณาตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของ เนื้อหาวิชาจะมีการวัด 2 ด้าน คือการวัดในด้านการปฏิบัติ และการวัดในด้านเนื้อหาวิชา ซึ่ง ต้องอาศัย เครื่องมือในการวัดหลายชนิดเข้ามาช่วย จึงจะสามารถวัดได้อย่างถูกต้องและ ครบถ้วน การวัด ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการวัดในด้านเนื้อหาที่ต้องการใช้ สมรรถภาพทางสมอง เช่น ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมี เหตุผล เครื่องมือที่เหมาะสมและที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540, หน้า 14) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เป็นเครื่องมือ สำหรับช่วยให้ครูสามารถตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็น วิธีการ ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความเป็นอิสระได้มากกว่าวิธีอื่น เมื่อเทียบกับ กระบวนการเรียนรู้ที่ มีอยู่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่ใช้ในโรงเรียน มุ่งวัดความรู้ในแต่ละวิชาและ ทักษะต่าง ๆ โดยมี วัตถุประสงค์พื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอันเป็นข้อมูลที่ได้รับสำหรับ การ ประเมินผลการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล

2. เพื่อเป็นการตรวจสอบความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกันในธรรมชาติ

วนิดา เดชตานนท์ (2539, หน้า 9) ได้จำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ 2 ประเภท คือ

1.แบบทดสอบมาตรฐานเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยผู้เชี่ยวชาญ มีการทดลองใช้ มีการตรวจสอบคุณภาพ วิเคราะห์และแก้ไขจนมี

ประสิทธิภาพสูง สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง มีมาตรฐานในวิธีการดำเนินการ สอบ เพื่อจะได้ ดำเนินการสอบเหมือนกันหมด ไม่ว่าจะนำแบบทดสอบไปใช้ที่ใด เวลาใด พร้อมทั้งมีมาตรฐานในการ ตรวจสอบให้คะแนน การแปลความหมายของคะแนน โดยเทียบกับเกณฑ์ ปกติ

2. แบบทดสอบที่ครูสร้าง เป็นแบบทดสอบที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นเพื่อใช้ในชั้นเรียน โดยเฉพาะ และนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานเพื่อ ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียน เพื่อตัดสินได้ ตก เป็นต้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้นนี้ โดยปกติจะไม่มีการทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความเป็น มาตรฐานเหมือนแบบทดสอบมาตรฐาน

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 53) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ เนื้อหา สารและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชา ต่าง ๆ ที่ เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อาจจำแนก ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์ สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์ เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบ ประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึง สร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนก ผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบ ในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนน มาตรฐาน ซึ่งเป็น คะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึง สถานภาพ ความสามารถของ บุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ บุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของนักเรียนเพื่อตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ที่เป็น มาตรฐานและที่ครูสร้างขึ้นเอง การทดสอบในโรงเรียนโดยทั่วไปครูจะเป็น ผู้สร้างแบบทดสอบขึ้นเอง ซึ่งแบบทดสอบที่นิยมใช้คือ แบบทดสอบอิงเกณฑ์และแบบทดสอบ อิงกลุ่ม

สมนึก ภัททิยธนี (2546, หน้า 73-98) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ วัด สมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว คือแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ ทาง การเรียนประเภทที่ครูสร้าง มีหลายรูปแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 รูปแบบ ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียน เขียน ตอบแบบเสรีเขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นของแต่ละคน ซึ่งหลักในการสร้าง ข้อสอบ มีดังนี้

1.1 เขียนคำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการตอบให้ชัดเจน ระบุจำนวนข้อคำถาม เวลาที่ใช้ สอบ และคะแนนเต็มของแต่ละข้อ

1.2 เนื่องจากข้อสอบแบบนี้มีเฉพาะคำถามและแต่ละข้อมักให้คะแนนมาก ดังนั้น ควร เขียนคำถามให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ไขว้เขวในการตอบ

1.3 ไม่ควรตั้งคำถามเฉพาะความรู้ความจำ หรือถามปัญหาที่มีคำตอบในหนังสือ แต่ พยายามถามประเภทสูงกว่าความรู้ความจำ หรือถามให้ใช้ความคิด ซึ่งมักขึ้นต้นด้วยคำว่า จงอธิบาย จง อภิปราย จงเปรียบเทียบ จงบรรยาย จงวิเคราะห์ ให้ประมาณค่า ให้บอก ความสัมพันธ์ ให้วิจารณ์ วิเคราะห์ เป็นต้น

1.4 กำหนดเวลาให้ตอบนานพอสมควร เพราะผู้ตอบต้องใช้เวลาในการรวบรวม ความคิด จัดระบบ ความคิดและเขียนคำตอบด้วยถ้อยคำของตนเอง หากกำหนดเวลาน้อยไม่ สามารถใช้ พลังความคิดได้เต็มความสามารถ

1.5 เลือกถามเฉพาะที่สำคัญของเรื่อง เพราะไม่สามารถถามได้ทุก ๆ เนื้อหาที่ เรียนมา

1.6 ไม่ควรให้มีการเลือกตอบเป็นบางข้อ เช่น 7 ข้อ ให้เลือก 6 ข้อ หรือ 4 ข้อ ให้เลือก

3 ข้อ เหตุผลดังนี้

1.6.1 คำถามแต่ละข้อมีความยากง่ายไม่เท่ากัน จะมีปัญหาในการจัดตำแหน่งผู้ เข้าสอบว่า ใครจะเก่งกว่ากัน โดยเฉพาะการประเมินผลแบบอิงกลุ่ม

1.6.2 ไม่ยุติธรรมกับผู้ที่สามารถตอบได้ทุกข้อ ซึ่งมีโอกาสได้คะแนนเท่ากับผู้ที่ตอบได้เพียงบางข้อ

1.7 การตรวจให้คะแนนควรปฏิบัติดังนี้

1.7.1 เขียนแนวคำตอบไว้ก่อน และระบุคะแนนว่าประเด็นใด ตอนใดควรได้ ก็คะแนน

1.7.2 ควรตรวจเฉพาะข้อเดียวจนครบทุกคนแล้วตรวจข้อต่อไป

1.7.3 ไม่ควรดูข้อผู้สอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการอคติในการให้คะแนน

2. ข้อสอบแบบกา ถูก-ผิด คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบ มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือก ดังกล่าว

เป็นแบบคงที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน- ต่างกัน เป็นต้น หลักในการสร้างแบบข้อสอบมีดังนี้

2.1 เขียนคำถามให้รัดกุมสั้น ๆ แต่มีข้อมูลพอที่จะตัดสินใจได้ว่าถูกหรือผิด การที่ เขียนสั้นเกินไป อาจจะตัดสินใจไม่ได้

2.2 ควรเขียนข้อความด้วยภาษาง่าย ๆ ชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่ควรเขียนในรูป ปฏิเสธซ้อน เพราะผู้ทำข้อสอบจะสับสนโดยใช้เหตุ (ส่วนรูปปฏิเสธธรรมดา หากจะใช้ควรพิมพ์ ด้วย ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้คำปฏิเสธนั้น)

2.3 ไม่ควรใช้คำว่า เสมอ ๆ ไม่ค่อยจะ อาจจะ บางครั้ง บ่อย ๆ ทั้งสิ้น เป็นต้น เพราะคำเหล่านี้จะทำให้ผู้ตอบพิจารณาได้ง่ายว่าถูกหรือผิด หรือบางครั้งตัดสินใจไม่ได้ว่าถูก หรือผิด ควรออกข้อสอบให้มีข้อถูกกับข้อผิดใกล้เคียงกัน เพื่อป้องกันการเดา และควรสลับข้อ ถูก-ผิด อย่างไม่มี ระบบ (มิใช่ว่าข้อสอบ 10 ข้อ ถูก 5 ข้อแรก ผิด 5 ข้อหลัง หรือ ข้อถูกข้อผิด สลับกันอย่างเป็นระบบ)

2.4 หลักการให้คะแนน ไม่ควรใช้วิธีหักคะแนนหรือติดลบในข้อที่ผิดหรือคิดว่า ตอบผิดเพราะ จะเกิดปัญหาในการเปรียบเทียบคะแนนของแต่ละคนว่า ใครเก่งกว่า เช่น มี ข้อสอบกาถูก-ผิด 30 ข้อ ปรากฏว่านายแดงทำข้อสอบอย่างระมัดระวัง จึงเลือกทำเพียง 15 ข้อ จะได้คะแนน 15 คะแนน ส่วนนาย ดำเป็นคนกล้าเสี่ยง คือ ทำหมดทุกข้อ ผลตอบถูก 20 ข้อ ผิด 10 ข้อ จะได้คะแนน 10 คะแนน ดังนั้นจะ สรุปได้ว่านายแดงเก่งกว่านายดำย่อมไม่ได้ ต้องให้ทำทั้ง 30 ข้อ เท่ากันโดยไม่มีการหักคะแนน จึงจะ เปรียบเทียบกันได้ชัดเจนขึ้น และกรณี ที่ทำถูก 10 ข้อ ทำผิด 20 ข้อ จะให้กี่คะแนนและให้แปลว่า อย่างไร อันที่จริงข้อสอบกาถูก-ผิด ก็เป็นข้อสอบที่ให้ความยุติธรรมกับผู้สอบดีแล้ว คือ เปิดโอกาสให้ ทุกคนใช้ความสามารถของ ตนเองอย่างเต็มที่และทุกคนมีสิทธิในการเดาอย่างเท่าเทียมกัน

3. ข้อสอบแบบเติมคำ เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่ สมบูรณ์ และให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้เพื่อให้มีใจความ สมบูรณ์ และถูกต้องหลักในการสร้างแบบข้อสอบมีดังนี้

3.1 ไม่ควรใช้ข้อความหรือประโยคจากหนังสือแล้วตัดคำบางคำหรือบางข้อความ ออกมาใช้เป็นคำถาม เพราะ การนำ ข้อความมาใช้เพียงบางส่วนอาจจะไม่กระชับความจึงควรใช้ ข้อความของผู้ออกข้อสอบเอง โดยเขียนประโยคหรือข้อความด้วยภาษาที่เขียนง่ายและชัดเจน

3.2 คำตอบที่ต้องการให้เติมหรือที่ถูก จะต้องเป็นคำตอบที่เฉพาะเจาะจงไม่ ติความได้หลายนัย

3.3 แต่ละข้อความให้เติมแห่งเดียวตอนท้ายของประโยคหรือข้อความ แต่ถ้าจำเป็นอาจเว้นให้เติมส่วนอื่น และมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้

3.4 ตำแหน่งที่ให้เติมต้องเป็นจุดที่สำคัญจริง การเว้นจุดที่ไม่สำคัญให้เติมจะ ไม่ เกิดประโยชน์ต่อผู้ตอบ

4. ข้อทดสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ลักษณะทั่วไป ข้อสอบประเภทนี้ คล้ายข้อสอบประเภทเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถาม สมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่ สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียน ตอบคำตอบที่ ต้องการ จะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง หลักในการสร้างข้อสอบมีดังนี้

4.1 คำตอบที่ต้องการ มักจะสั้นเป็นคำเดียว วลีเดียว หรือประโยคสั้น ๆ ที่ได้ ใจความครบถ้วนสมบูรณ์

4.2 คำตอบที่ได้ต้องเป็นประเภทตายตัวแน่นอน

4.3 มักจะเป็นคำถามที่เกี่ยวกับ ศัพท์ กฎ นิยาม ทฤษฎี สัจพจน์ หลักการหรือ ความคิดรวบยอด

ประเภทจับคู่ (Matching Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยก ออกจากกัน เป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความ ในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่กับคำ หรือ ข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนด ไว้ ซึ่งหลักในการสร้างข้อสอบมีดังนี้

5.1 ตัวเลือกต้องมีจำนวนมากกว่าตัวยืน 2 - 4 ข้อ เช่น ถ้าตัวยืนมี 5 ข้อ ตัวเลือก ควรจะมี 7-9 ข้อ ถ้าตัวยืน 8 ข้อ ตัวเลือกควรมี 10-12 ข้อ เป็นต้น ถ้าตัวเลือกกับตัวยืนมี จำนวนเท่ากัน โอกาสในการ เดาถูกข้อหลัง ๆ จะสูงมาก และเฉพาะข้อสุดท้ายจับคู่ได้ทันทีโดย ไม่ต้องคิดหาคำตอบ (หลักในข้อนี้ ยึดแนวของข้อสอบแบบเลือกตอบ คือ สำหรับ นักเรียน ป.1-ป.2 ข้อสอบข้อสุดท้ายของแบบจับคู่ ควร จะมีตัวเลือก 3 ตัว เช่น ถ้ามี 5 ข้อ ควรมี ตัวเลือก 7 ข้อ ส่วน ป.3-ป.6 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป ข้อสอบข้อสุดท้ายของแบบ จับคู่ ควรมีตัวเลือก 4 ตัว และ 5 ตัว ตามลำดับ)

5.2 ตัวยืนควรมีจำนวน 5-15 ข้อ ถ้าตัวยืนมีน้อยเกินไป เช่น 3 ข้อ การจับคู่หา ค าตอบจะง่าย มาก และถ้า ตัวยืนมีมากเกินไป เช่น 20-30 ข้อ ผู้สอบจะเกิดความสับสนการ จับคู่หาคำตอบจะยาก เกินไป เพราะต้องอ่านตัวยืน ตัวเลือกหลายครั้งและมักจะเป็นข้อสอบที่ ไม่มีคุณภาพ

5.3 ข้อความในแต่ละชุดต้องเป็นเอกพันธ์ คือ เป็นเรื่องราวในลักษณะเดียวกัน ถ้าข้อความใน ชุดเดียวกันมี หลายเรื่องหลายลักษณะปนกัน จะกลายเป็นข้อสอบแบบจับคู่ในแต่ ละเรื่องที่มีตัวยืนเพียง 2-3 ตัว เท่านั้น ข้อสอบจะ ง่ายโดยใช้เหตุ กรณที่มีหลายเรื่องหลาย ลักษณะปนกัน (ไม่เป็นเอกพันธ์) ควร จะแยกข้อสอบจับคู่ออกเป็นตอน ๆ โดย ให้แต่ละตอนเป็น เรื่องราวในลักษณะเดียวกัน อย่างน้อยตอน ละ 5 ข้อ

5.4 ตัวยืนในแต่ละข้อมีโอกาสดจับคู่กับตัวเลือกทุกข้อ แต่ข้อที่ถูกมีเพียงข้อเดียว ห้าม เผลยให้ตัวเลือกหนึ่งข้อ สามารถจับคู่กับตัวยืนแล้วถูกมากกว่าหนึ่งข้อ เพราะข้อสอบจะ ยากและผู้สอบ สับสน ไม่เหมาะกับข้อสอบชนิดนี้ (ถ้า ต้องการให้ตัวเลือกหนึ่งข้อ จับคู่กับตัวยืน แล้วถูกมากกว่าหนึ่ง ข้อ ควรสร้างเป็นข้อสอบแบบตัวเลือกตอบ ชนิดที่ ตัวเลือกคงที่)

5.5 ข้อสอบในชุดตัวยืนและตัวเลือกทุกข้อต้องอยู่ในหน้าเดียวกัน จะช่วยระหยัด เวลา และสะดวกในการทำ ข้อสอบ

5.6 ต้องระบุความสัมพันธ์ของข้อความทั้งสองชุดให้ชัดเจน โดยเขียนคำชี้แจงว่า จะให้ จับคู่โดยยึด ความสัมพันธ์แบบใด ไม่ควรทิ้งให้เป็นภาระแก่ผู้เข้าสอบต้องตีความเอาเอง

5.7 รูปแบบของข้อสอบจับคู่ ส่วนใหญ่จะให้คำตอบนำอักษรหน้าข้อความทาง ขวามือ

1.ข้อสอบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไป ค าจถามแบบเลือกตอบ โดยทั่วไปจะ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำ หรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ใน ตอนเลือก นี้จะประกอบด้วย ตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถาม ที่กำหนดให้ นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือก ที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือก อื่น ๆ และคำถามแบบ เลือกตอบที่ดี นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียง กัน ดูเฟิน ๆ จะเห็นว่าตัวเลือก ถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนั กถูกมากน้อยต่างกันและให้หลักการที่เกี่ยวกับการ สร้างแบบ ข้อสอบชนิดตัวเลือกไว้ดังนี้

6.1 เขียนตอนนำให้เป็นประโยคคำถามสมบูรณ์อาจจะใส่เครื่องหมายปรัศนี (?) ด้วย แต่ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหา สองแง่หรือข้อความไม่ต่อกันหรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ

6.2 เน้นเรื่องจะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่ไขว้เขว สามารถมุ่งความคิดในการตอบไปถูกทิศทาง (เป็นปรนัย) ไม่ต้องอ่านคำถามคำตอบย้อน ขึ้นลง หลาย ครั้ง 6.3 ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่ตั้งถามมีประโยชน์คำถาม แบบ เลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมในสมองได้หลาย ๆ ด้าน

6.4 หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ขีดเส้นใต้คำปฏิเสธนั้น แต่คำปฏิเสธซ้อน ไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกตินักเรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถาม และคำตอบคำถามที่ ถามกลับหรือปฏิเสธซ้อนผิดมากกว่าถูก

6.5 อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรง ส่วนใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ใช้ ประโยชน์เงื่อนไขในการคิดก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถามจะช่วยให้คำถามรัดกุมชัดเจนขึ้น

6.6 เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใด ลักษณะหนึ่งหรือมีทิศทางแบบเดียวกัน หรือมีโครงสร้างสอดคล้องทำนองเดียวกัน

6.7 ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ ค าคอบที่เป็นตัวเลข นิยมเรียง จากน้อยไปหามาก

6.8 ใช้ตัวเลือกปลายเปิดและปลายปิดให้เหมาะสม

6.9 ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว

6.10 เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือ จะกำหนดตัวถูก หรือผิด เพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคมหรือกับคำพังเพยทั่ว ๆ ไป ไม่ได้

6.11 เขียนตัวเลือกให้อิสระขาดจากกัน คือ อย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วน หนึ่ง หรือส่วนประกอบของตัวอื่น

6.12 ควรมีตัวเลือก 4 - 5 ตัว ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเขียนตัวเลือกเพียง 2 ตัว ก็ กลายเป็นข้อสอบแบบกา ถูก-ผิด หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 59 - 66) ได้กล่าวถึง การสร้างแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบขั้นตอน แรก จะต้องทำการวิเคราะห์ว่าเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะสร้างข้อสอบวัดนั้น มีจุดประสงค์ของ การสอน หรือ จุดประสงค์การเรียนรู้ อะไรบ้าง ท การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาว่ามีโครงสร้าง อย่างไร จัดเขียนหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยทุกหัวข้อ พิจารณาความเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อหาเหล่านั้น จากนั้นก็จัดทำตาราง กำหนดลักษณะข้อสอบ หรือที่เรียกว่า ตารางวิเคราะห์ หลักสูตร ตารางนี้มี 2 มิติ คือ ด้านเนื้อหา กับด้าน สมรรถภาพที่ต้องการวัด และพิจารณาว่าจะออกข้อสอบทั้งหมดกี่ข้อเขียนจำนวนข้อลงในช่องรวมช่อง สุดท้าย จากนั้นพิจารณาว่า หัวข้อ เรื่องใดสำคัญมากน้อย เขียนลำดับความสำคัญไป แล้วกำหนด จำนวนข้อที่จะวัดในแต่ละ ช่องขึ้นอยู่กับเรื่องนั้น ต้องการให้เกิดสมรรถภาพด้านใดมากน้อยกว่ากัน

2. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ ท การพิจารณาและ ตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ หลักการเขียนข้อคำถาม ศึกษาวิธี เขียน ข้อสอบสมรรถภาพต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นหลักใน การเขียน ข้อสอบ

3.เขียนข้อสอบ ลงมือเขียนข้อสอบ ใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดทำไว้ ใน ขั้นที่ 1 เป็นกรอบซึ่งทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหา และทุก สมรรถภาพ ส่วนรูปแบบและเทคนิคในการเรียนข้อสอบยึดตามที่ได้ศึกษาในขั้นที่ 2

4. ตรวจทานข้อสอบ น ข้อสอบที่ได้เขียนไว้ในขั้นที่ 3 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้ง หนึ่ง โดยพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชา พิจารณาว่าแต่ละข้อวัดในเนื้อหาและ สมรรถภาพตาม ตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความเข้าใจง่าย เหมาะสมดีแล้วหรือไม่ ตัวถูกตัว ลวงเหมาะสมเข้าหลักเกณฑ์หรือไม่ หลังการพิจารณาทบทวน เองแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญวัดผล และ ด้านเนื้อหาสาระ พิจารณาข้อบกพร่อง และนำเอาข้อ วิจาร์ณเหล่านั้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง น ข้อสอบทั้งหมดมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบโดย จัดพิมพ์คำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบไว้ที่ปกของแบบทดสอบอย่างละเอียดและ ชัดเจน การ จัดพิมพ์วางรูปแบบให้เหมาะสม

6. ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง น าแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่ คล้าย กับกลุ่มตัวอย่างที่จะสอบจริง ซึ่งได้เรียนในวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอบแล้ว นำผลการสอบ มาตรวจให้

คะแนน ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ คุณภาพ คัดเลือกเอาข้อที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าข้อที่ เข้าเกณฑ์จำนวนมากกว่าที่ ต้องการ ก็ตัดข้อที่มีเนื้อหามากกว่าที่ต้องการ ซึ่งเป็นข้อที่มีอำนาจจำแนกต่ำสุดออกตามลำดับ นำเอาผล การสอบที่คิดเฉพาะข้อสอบที่เข้าเกณฑ์เหล่านั้นมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง นำข้อสอบที่มีอำนาจจำแนก และระดับความยาก เข้าเกณฑ์ ตามจำนวนที่ ต้องการในขั้นที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับที่จะใช้จริง ซึ่งจะต้องมี คำชี้แจงวิธีทำด้วย และในการพิมพ์ นอกจากใช้รูปแบบที่เหมาะสมแล้วควรคำนึงถึงความ ประณีตถูกต้อง ซึ่งจะต้องตรวจทานให้ดี ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั้น ควรจะสร้างตามลำดับ ขั้นตอน เริ่มจากการวิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชาและทำตาราง วิเคราะห์ ข้อสอบที่กำหนดรูปแบบของข้อ คำถามและศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ เขียนข้อสอบ ตรวจทานข้อสอบ พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง และพิมพ์แบบทดสอบฉบับ จริง ข้อควรคำนึงถึงอีกประการหนึ่ง คือ หลักในการ เขียนข้อสอบ แบบเลือกตอบ ซึ่งมีหลักการหรือกฎ ในการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ ดังนี้ 1) ควรถามใน เรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด 2) เขียนตอนนำหรือ ตอนถามให้อยู่ในรูปของคำถาม 3) ตัวคำถามมี ความหมายชัด 4) คำตอบที่ ถูกต้อง จะต้องเป็นคำตอบที่ ถูกต้องตามหลักวิชาจริง ๆ 5) คำตอบ ที่ถูกกับคำตอบที่ผิดไม่แตกต่างกันจนเด่นชัดเกินไป 6) แต่ละข้อ จะต้องมีความถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว 7) ตัวคำตอบที่ถูกต้องจะต้องไม่มีลักษณะ แตกต่างจาก ตัวลวงอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด 8) ตัวลวงควรเป็นคำตอบที่มีคุณค่าสำหรับเป็นตัวลวง 9) ตัวเลือก ไม่ ก้าว ก่ายกัน 10) ใช้ตัวเลือกปลายเปิด ดให้เหมาะสม 11) เรียงลำดับตัวเลือกที่เป็นตัวเลข 12) ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย 13) มีตัวเลือก 4 หรือ 5 ตัวเลือก 14) กรณีใช้คำถามแบบปฏิเสธ ควรใช้ ให้เหมาะสมและขีดเส้นใต้หรือ พิมพ์ตัว ใหญ่ หรือตัวหนาตรงปฏิเสธนั้น 15) ออกให้เป็นรูปภาพ ถ้าสามารถทำได้ และ 16) ไม่ควรให้ ตัวเลือกใดตัวเลือก หนึ่งมีโอกาสถูกบ่อยจนเกินไป

คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

วนิดา เดชตานนท์ (2539, หน้า 26-28) กล่าวถึงแบบทดสอบที่ดีนั้นมิใช่จะทำหน้าที่ ประเมินผลอย่าง เดียว แต่จะทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้อีกด้วย ดังนั้นการสร้างจะต้องยึดหลัก ลักษณะ ของแบบทดสอบที่ดี 10 ประการ คือ

1.มีความเที่ยงตรง หมายถึงความสามารถของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ ต้องการจะวัด หรือคะแนนจาก แบบทดสอบนั้น ให้ความหมายตรงตามที่ต้องการ ซึ่งความ เที่ยงตรงของ แบบทดสอบ แบ่งได้ 4 ชนิด คือ

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หมายถึง แบบทดสอบนั้นมีคำถามสอดคล้อง และ ครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่ ระบุไว้ในหลักสูตรและได้สัดส่วนที่ถูกต้องตรงตามความจริงซึ่งสามารถ

ตรวจสอบได้ จากการนำไปเปรียบเทียบกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร ที่ทำไว้ในด้านเนื้อหาวิชา ถ้า พิจารณาจาก จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือ ดูจากส่วนที่เป็นสถานการณ์และเกณฑ์

1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง หมายถึงความสามารถของแบบทดสอบที่จะวัด พฤติกรรมทางสมอง หรือ พฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในหลักสูตร ซึ่ง สามารถตรวจสอบได้ จากการนำไปเปรียบเทียบกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร ที่ทำไว้ใน ด้านพฤติกรรม ถ้าพิจารณาจากจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือ ดูจากส่วนที่เป็น พฤติกรรมและ เกณฑ์

1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ หมายถึงความสามารถของแบบทดสอบที่สามารถ รั่วให้ ผู้เรียนตอบสนอง ออกมาตรงตามสภาพความเป็นจริงของเขา ซึ่งดูได้จากการสังเกตหรือ การสอบ ภาคปฏิบัติ เกณฑ์ที่ใช้เทียบก็คือ สภาพ ความเป็นจริงในปัจจุบันของนักเรียน

1.4 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ หมายถึงความสามารถของแบบทดสอบที่ สามารถ พยากรณ์ผลการเรียนใน อนาคตของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตามความจริง เกณฑ์ที่ใช้ เทียบก็คือสภาพ ความสำเร็จในอนาคตของผู้เรียน

2.ความเชื่อมั่นได้ หมายถึงแบบทดสอบนั้นสามารถให้ผลการวัดที่ไม่กลับไปกลับมา ไม่ ว่าจะนำไปวัดกี่ครั้ง กับผู้เรียนกลุ่มเดิมก็ตาม เช่น เด็กเก่งได้คะแนนมาก เด็กอ่อนได้คะแนน น้อย ถ้าทำ การทดสอบอีกครั้งโดยใช้ข้อสอบ ชุดเดิมกับกลุ่มเดิม เด็กเก่งก็ยังเก่งอยู่และเด็กอ่อน ก็ยังอ่อนอยู่ เหมือนเดิม แสดงว่าแบบทดสอบนั้นมีความเชื่อมั่นสูง การสร้างแบบทดสอบให้มี ความเชื่อมั่น ก็คือ ข้อ คำถามของแบบทดสอบจะต้องถามพฤติกรรมในระดับสูง ไม่ควรถาม แต่ ความจำและมีจำนวนข้อมาก พอที่จะครอบคลุมเนื้อหาในวิชานั้น ๆ

3. มีความยุติธรรม หมายถึง ข้อคำถามในแบบทดสอบนั้นต้องไม่แนะแนวทางให้ นักเรียนเดาคำตอบได้ถูก ไม่ลำเอียงต่อเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ การที่ข้อสอบจะให้ ความเสมอ ภาคเช่นนี้ได้ ก็ต้องอาศัยการสร้างข้อสอบ ให้ครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตรนั่นเอง

4. ถามลึก หมายถึง แบบทดสอบที่มีคำถามวัดพฤติกรรมหลายด้าน ไม่เน้นเฉพาะ ด้าน ความจำเพียงด้าน เดียว ควรใช้คำถามที่ให้นักเรียนได้ใช้สติปัญญา ในการคิดหาคำตอบให้ มากกว่าการ จำ นั่นคือควรถาม ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และ การประเมินค่า

5. มีความยากง่ายพอเหมาะ หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อควรมีคนตอบถูกและผิด อย่างละ ครึ่งของจำนวน คนที่เข้าสอบ ข้อสอบที่ง่ายคือ จำนวนคนตอบถูกมาก และข้อสอบที่ ยากเกินไป คือมี จำนวนคนตอบถูกน้อย ซึ่งจัดได้ ว่าไม่มีประโยชน์อะไร เพราะไม่สามารถ จำแนกผู้เรียนได้ว่าใคร เก่ง- อ่อนกว่ากัน

6. มีอำนาจจำแนก หมายถึง แบบทดสอบนั้นสามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภท ได้ ทุกชั้นทุกระดับ ตั้งแต่อ่อนสุด ถึงแก่สุด คือถ้าแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยที่กลุ่มหนึ่ง ได้คะแนน มากอีกกลุ่มหนึ่งได้คะแนนน้อย ถ้ากลุ่มได้คะแนนมาก ตอบถูกมากกว่ากลุ่มที่ได้ คะแนนน้อยในแต่ละ

ข้อแสดงว่าข้อสอบนั้น ๆ มีอำนาจจำแนกดี แต่ถ้าหากแต่ละกลุ่มได้คะแนน มากตอบได้คะแนนได้ถูก พอ ๆ กัน กลุ่มได้คะแนนน้อย ก็แสดงว่าข้อสอบนั้น ๆ ไม่มีอำนาจจำแนก

7. ความเป็นปรนัย ความเป็นปรนัยของแบบทดสอบ หมายถึงคุณสมบัติของ แบบทดสอบ 3 ประการ คือ

7.1 มีความชัดเจนในตัวคำถาม

4.1 มีความชัดเจนในวิธีการตรวจให้คะแนน ทำให้ผู้ตรวจไม่ว่าใครก็ตามตรวจ แล้ว คะแนนตรงกัน

4.2 มีความชัดเจนในการแปลความหมายของคะแนน คือคะแนนที่บอกสถานภาพ ของผู้เรียนให้ตรงกัน

8.ต้องยั่วยุ หมายถึงแบบทดสอบนั้นจะต้องมีลักษณะ ทำทนายชวนให้นักเรียนคิดค้น หา คำตอบ เช่น การเรียงลำดับคำถามจากข้อง่ายไปหาข้อยาก การใช้รูปภาพประกอบคำถาม หรือเป็น ข้อสอบที่มีลักษณะยั่วยุเป็นเยี่ยงอย่างที่ดีให้กับผู้สอบ โดยไม่ถามสิ่งที่เป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม ไม่ ควรปฏิบัติ

9.จำเพาะเจาะจง หมายถึงมีความชัดเจนในคำถาม ไม่ถามหลายแง่หลายมุม หรือ ใช้คำ คลุมเครือ ซึ่งจะทำให้นักเรียนงงได้ ค าถามที่จำเพาะเจาะจง คือ ทุกคนที่อ่านแล้วต้อง เข้าใจคำถาม ตรงกัน

10. ประสิทธิภาพ หมายถึง แบบทดสอบนั้นสามารถวัดความรู้ได้มากที่สุดในเวลาที่ กำหนดให้สอบ และการตรวจให้คะแนนทำได้รวดเร็วถูกต้อง สะดวกในการคุมสอบและ ดำเนินการ สอบ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการจัดทำแบบทดสอบน้อย พิมพ์ได้ชัดเจน อ่านง่าย และถูกต้อง

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า แบบทดสอบที่ดีจะต้องมีลักษณะ คือ ต้อง เทียงตรง ยุติธรรม มีความเชื่อมั่นได้ ถามลึกลับ มีความยากง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนก มี ความเป็นปรนัย ต้องยั่วยุ จำเพาะเจาะจง และมีประสิทธิภาพ จึงจะเป็นแบบทดสอบที่ดีมี มาตรฐานและใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้วัดได้อย่างแท้จริง

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนีย์พร วรรณกุล (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการศึกษาผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะ การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง Interesting Story ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1โรงเรียน สมุทรสาครวิทยาลัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก ทักษะ การอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง Interesting Story 2) เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง Interesting Story3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง

Interesting Storyกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย ภาค เรียนที่2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน ผ่านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจ เรื่อง Interesting Story ระยะเวลา 6 สัปดาห์จำนวน 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึก ก ทักษะการ อ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเรื่อง Interesting Story และแบบประเมินความพึงพอใจต่อ การเรียนโดยใช้แบบฝึก ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง Interesting Story วิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละ ความก้าวหน้า (D 2)และทดสอบค่า ที(t - test)

ผลการศึกษา

1. แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง Interesting Story มี ประสิทธิภาพเท่ากับ 85.85/83.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80 / 80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง Interesting Story ของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก ทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่อง Interesting Story สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และ มีความก้าวหน้าโดยรวม ร้อยละ 29.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 25)

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึก กทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความ เข้าใจ เรื่อง Interesting Story ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

การดี สุขอนันต์ (2557) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึก กทักษะ เรื่องตรรกศาสตร์ สำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปี 4 การวิจัยในครั้ง นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ความสามารถของนักเรียนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่4 โดยใช้แบบฝึก ทักษะและเพื่อ สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 โรงเรียนจุฬาภรณราช วิทยาลัย นครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2557 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัยคือ ชุดแบบฝึก กทักษะเรื่องตรรกศาสตร์สถิติที่ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่องตรรกศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 ตาม เกณฑ์ 80/80 มีค่า 85.80/82.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์เป็นไปตามสมมติฐาน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 4 หลังการ ทดลองโดย ใช้แบบฝึก กทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องตรรกศาสตร์ สูงกว่า ก่อนทดลองใช้แบบฝึกทักษะ คณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องตรรกศาสตร์ มีความพึงพอใจ ต่อการเรียน วิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.16) และเมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจในแต่ละ

ละรายการ พบว่าทุก ๆ รายการอยู่ในระดับมากมาย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เอกสารประกอบการเรียนวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2557 และ

วิชาความรู้ พื้นฐานสำหรับแคลคูลัส 2 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เทพสถิต มะโนรัตน์ (2555) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ แคลคูลัส เรื่อง การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันพีชคณิต ชั้นปวส. 1/6 วิทยาลัย เทคโนโลยียานยนต์ การวิจัยครั้งนี้มี จุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ปวส. 1/6 ก่อนการใช้และหลังการใช้แบบฝึกเสริม ทักษะแคลคูลัส เรื่อง การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชัน พีชคณิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับ ปวส. 1/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 วิทยาลัย เทคโนโลยียานยนต์ จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 25 คน โดยผู้วิจัยเป็น ผู้ดำเนินการสอนด้วย ตนเองใช้เวลา ทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าสถิติ t-test dependent ผล การศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ปวส. 1/6 หลังเรียนด้วยแบบฝึก เสริมทักษะแคลคูลัส เรื่องการหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันพีชคณิต สูงวก่่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

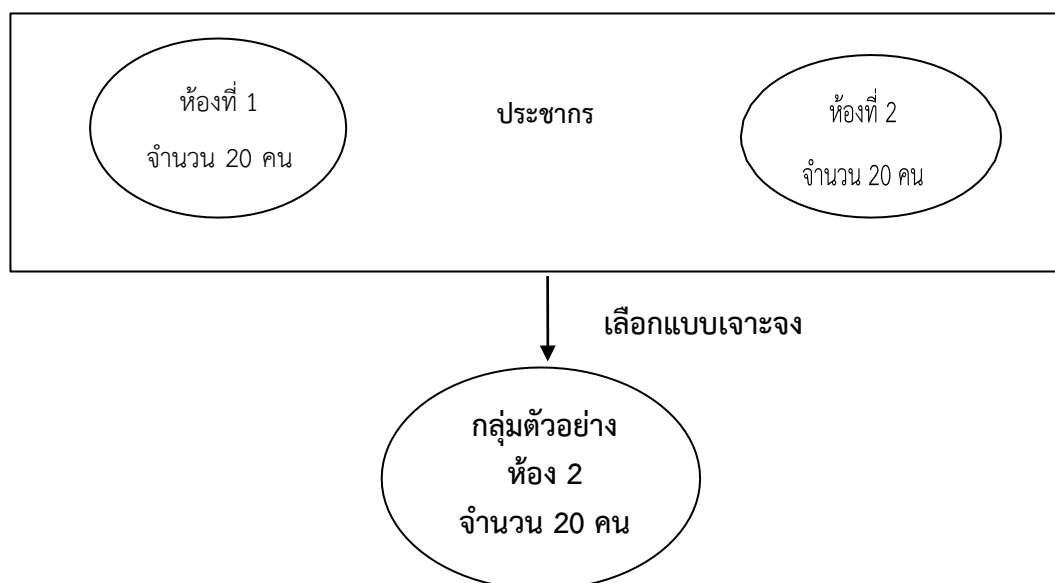
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชา การจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพัฒน์วิชาการ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 40 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพัฒน์วิชาการ จำนวน 31 คนซึ่งเป็นกลุ่ม เดียวกับประชากร โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

แผนผังแสดงการเลือกตัวอย่างกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 3 ชนิด ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 18 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดการเรียน การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด 54 คาบ คาบละ 50 นาที

2. แบบฝึก กทักษะ วิชา หลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก

จำนวน 1 ฉบับ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกเพียงตัวเลือกเดียวจำนวน 30 ข้อ

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1.แผนการจัดการเรียนการสอน

1.1 แผนการจัดการเรียนการสอนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออกโดยใช้แบบ ฝึกทักษะของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1.1.1 ศึกษาวิธีการสร้าง ตำรา เอกสาร ทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนแผน และศึกษา หลักสูตร จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ของสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัย เทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการผู้ศึกษา ค้นคว้าได้เลือกวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก เพื่อใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.2 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จาก คู่มือครูการจัดการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แบบฝึก กทักษะและเอกสารประกอบการเรียนวิชาหลักการ พัฒนาการนำเข้าและส่งออก

1.1.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิด ในการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

1.1.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สารสำคัญ และผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง วิชาหลักการ พัฒนาการนำเข้าและส่งออกโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

1.1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 18 แผนรวม เวลา 54 คาบ ตามเนื้อหาที่ ทำการศึกษาค้นคว้าโดยให้สอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ เนื้อหากับระยะเวลาที่กำหนด

1.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกไปสอนจริงกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2.สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ

2.แบบฝึกทักษะ วิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก

3.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออกโดยใช้ แบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ และหลักสูตร

3.2 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบที่ดี และวิธีหาความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงของข้อสอบ

3.3 วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อ ประกอบการเขียนข้อสอบ

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและ ส่งออกโดยใช้แบบฝึกทักษะ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ให้สอดคล้อง กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาและ พฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยสร้างเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลองที่ใช้คือ รูปแบบของการวิจัยกลุ่มเดียวมีลักษณะของการทดสอบ ก่อนเรียน (Pre-test) และทดสอบหลังเรียน (Post-test)

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
O1	X	O2

ตารางที่1 แบบแผนการวิจัย

เมื่อ O1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน (Pre- test)

O2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Post- test)

X หมายถึง การสอนโดยใช้เทคนิคห้องเรียนกลับด้านด้วยกระบวนการ แก้ปัญหาของโพลยา

2.วิธีการดำเนินการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 เลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร 1 กลุ่ม โดยการเลือกแบบเจาะจง (กลุ่ม ตัวอย่างที่ได้จากกลุ่ม ประชากร โดยการเลือกแบบเจาะจงนั้น คือกลุ่มทดลอง)

2.2 วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน วิชาหลักการพัฒนากำหนดนำเข้าและส่งออก ของกลุ่ม ตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบ ก่อนเรียน

2.3 ดำเนินการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก กทักษะ สำหรับกลุ่มทดลอง

2.4 เมื่อดำเนินการสอนเสร็จ ก็ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

2.5 นำคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบ ความแตกต่างกันโดยใช้ การทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent-samples t – test) มาวิเคราะห์ทาง สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความสอดคล้อง

1.2 สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent-samples t – test)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติเชิงพรรณนา

2.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) คือ ค่าที่ได้จากการนำข้อมูลทุกจำนวนมารวมกัน แล้วหารเฉลี่ยด้วยจำนวน ข้อมูลทั้งหมด

สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

2.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) คือ ค่าของการวัดการ กระจายที่หาได้จาก รากที่สองของคะแนนทุกค่าที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของข้อมูลยกกำลังสอง

สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

X คือ ข้อมูลแต่ละตัว

n คือ จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

2.1.2 ดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์ (The Index of Item Objective Congruence : IOC)

สูตร $IOC = \frac{\Sigma R}{n}$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์

ΣR คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 สถิติเชิงอ้างอิง

2.2.1 การทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent - samples t - test)

สูตร $t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$

เมื่อ t คือ ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต

D คือ ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่

ΣD คือ ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่

n คือ จำนวนคู่ของกลุ่มตัวอย่าง

df คือ ผลต่างของจำนวนตัวแปรที่ต้องการจะประเมินกับ จำนวนข้อมูลที่มีอยู่จริง

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig
ก่อนเรียน	101	7.72	1.15	-3.532**	0.001
หลังเรียน	101	8.28	1.41		

****มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 7.72, S.D.= 1.15) ส่วนคะแนนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 8.28, S.D.= 1.41)

ผลการเปรียบเทียบพบว่าค่า t ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -3.532 และมีค่า Sig คือ 0.001 แสดงว่า คะแนนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฏิบัติงานเอกสารและการประสานงานเพื่อการส่งออก – นำเข้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบด้วยสาระที่สำคัญ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนากำหนดนำเข้าและส่งออก ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบ ฝึกทักษะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชา การจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีรรณวิทยพัฒน์วิชาการ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 101 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีรรณวิทยพัฒน์วิชาการ จำนวน 31 คนซึ่งเป็นกลุ่ม เดียวกับประชากร โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 3 ชนิด ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 18 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดการเรียน การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด 54 คาบ คาบละ 50 นาที
2. แบบฝึกทักษะ วิชา หลักการพัฒนากำหนดนำเข้าและส่งออก

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก จำนวน 1 ฉบับ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงตัวเลือกเดียวจำนวน 30 ข้อ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คะแนนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัย เทคโนโลยีอรรณพวิทยพัฒน์ พบว่าคะแนนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนโดยใช้ แบบฝึกทักษะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ผู้สอนได้ใช้แบบฝึก กทักษะเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนบทเรียน ฝึกฝน จนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี สุขอนันต์ ที่ว่า การพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึก กทักษะ เรื่องตรรกศาสตร์ สำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปี 4 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 โดยใช้แบบฝึก ก ทักษะและเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน วิชาคณิตศาสตร์กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2557 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ชุดแบบ ฝึกทักษะเรื่องตรรกศาสตร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลอง โดย ใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องตรรกศาสตร์ สูงกว่า ก่อนทดลองใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูผู้สอนควรพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่องหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออกทั้งนี้เพื่อให้ ผู้เรียนได้ฝึกฝนเนื้อหาให้มากยิ่งขึ้น
2. การนำชุดแบบฝึก กการพัฒนาทักษะวิชาหลักการพัฒนาการนำเข้าและส่งออก ไปใช้ในการ เรียนการสอนในเนื้อหาและระดับชั้นเดียวกันกับงานวิจัย ควรจัดเวลาที่ใช้ให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมโดย คำนึงถึงความแตกต่างในด้านความรู้ความสามารถระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา ของผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาชุดแบบฝึก และศึกษาผลการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ในระดับชั้นอื่น
2. ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการใช้ชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะด้านแบบฝึกทักษะ เรื่อง หลักการ พัฒนาการนำเข้าและส่งออก

บรรณานุกรม

- ภรณ์พิชชา ธรรมมา. (2557). การใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เพื่อเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นปวช.1/15 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตารางธาตุและพันธะเคมี (กรณีศึกษา). งานวิจัยในชั้นเรียน วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 สำนัก านคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ลักษณสุภา บัวบางพลู. (2554). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจ ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน. งานวิจัยในชั้นเรียน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วีรวัฒน์ ยอดมัน,วิสูตร โพธิ์เงิน. (2558,กันยายน-ธันวาคม). “การพัฒนาบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องทฤษฎีสีเพื่อการเรียนรู้ ศิลปะประเภทจิตรกรรม ส ำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย,” วิชาการ.8(3) :374-375.
- สิริลักษณ์ พงศ์พฤตชัย. (2556,พฤษภาคม-สิงหาคม). “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ เรื่องความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ส ำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 โรงเรียนเจ็ย่นหัว,” วิชาการ. 6(2) : 85-86

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาวอัปสรณ์ แซ่เฮอ

ภูมิลำเนา 30 หมู่ 11 ต. เข็กน้อย อ.เขาค้อ จ. เพชรบูรณ์

ประวัติการศึกษา

- จบมัธยมศึกษาจากโรงเรียนแคมสุมวิทวิทยา
- จบระดับปริญญาตรี

สาขาวิศวกรรมโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

- กำลังศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

สถาบันสารสนเทศเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

- ครูอัตราจ้าง

ที่ทำงานปัจจุบัน

วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย จังหวัดระยอง